

Univerzita Palackého v Olomouci

Fakulta tělesné kultury

**KONZUMACE ALKOHOLU A SPORTOVNÍ
AKTIVITA U VYBRANÝCH SPORTOVNÍCH
SKUPIN - ŠERM**

Bakalářská práce

Autor: Martin Špatenka, Rekreologie, MVČ

Vedoucí práce: Mgr. Michal Šafář, Ph. D.

Olomouc 2012

Jméno a příjmení autora: Martin Špatenka

Název bakalářské práce: Konzumace alkoholu a sportovní aktivita u vybraných sportovních skupin - šerm

Vedoucí bakalářské práce: Mgr. Michal Šafář, Ph.D.

Rok obhajoby bakalářské práce: 2012

Abstrakt:

Cílem této práce je zjistit situaci v konzumaci alkoholu a také vztah mezi množstvím zkonsumovaného alkoholu a objemem prováděné tělesné aktivity u členů oddílu šermu TJ Dukla Olomouc. Celkový počet dotazovaných sportovců je devatenáct, z toho čtyři jsou z kategorie juniorů, čtyři jsou ženy a jedenáct sportovců je z kategorie mužů. Šetření probíhalo dotazníkovou metodou, byl použit dotazník konzumace alkoholu profesora Losina a také modifikace tohoto dotazníku, která zjišťuje množství pohybové aktivity v průměrném týdnu. Výsledky zahrnují zkonsumované množství alkoholu a objem pohybové aktivity u členů oddílu šermu.

Klíčová slova: sport, šerm, droga, alkohol závislost, prevence, pohybová aktivita

Souhlasím s půjčováním diplomové práce v rámci knihovních služeb.

Author's first name and surname: Martin Špatenka

Title of the master thesis: Alcohol consumption and sports activity in selected groups of sports - fencing

Supervisor: Mgr. Michal Šafář, Ph.D.

The year of presentation: 2012

Abstract:

The aim of this thesis is to determine the status of alcohol consumption and the correlation between the amount of alcohol consumed and the amount of physical activity undertaken by members of the fencing club TJ Dukla Olomouc. The total number of athletes surveyed is nineteen, four of which are in the junior category, four female and eleven male fencers in the senior category. The research was carried out using Professor Losina's alcohol consumption questionnaire, as well as its modification which records the amount of physical activity in an average week. Results include the amount of alcohol consumed and the amount of physical activity for members of the fencing club.

Keywords: sport, fencing, drug, alcohol, addiction, prevention, physical activity

I agree the thesis paper to be lent within the library service.

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci zpracoval samostatně pod vedením Mgr. Michala Šafáře, Ph.D., uvedl všechny použité literární a odborné zdroje a dodržoval zásady vědecké etiky.

V Olomouci dne 30. 4. 2012

.....

Děkuji vedoucímu práce Mgr. Michalu Šafářovi Ph.D. za pomoc a cenné rady, které mi poskytl při zpracování diplomové práce.

1	ÚVOD	8
2	SYNTÉZA POZNATKŮ	9
2.1	Šerm	9
2.1.1	Novodobá historie šermu v České republice	10
2.1.2	Šerm a Olympijské hry	12
2.1.3	Dukla Olomouc	14
2.1.4	Přehled zbraní pro sportovní šerm	17
2.1.5.	Rozměry normální planše pro všechny zbraně	27
2.2	Návykové látky	28
2.2.1	Prevence	29
2.2.2	Rozdělení návykových látek	30
2.2.3.	Závislost na návykových látkách	31
2.3	Alkohol - nejrozšířenější návyková látka	32
2.3.1	Alkohol - fyzikální a chemické vlastnosti	33
2.3.2	Využití alkoholu - ethanolu	33
2.3.3	Závislost na alkoholu	34
2.3.4	Příčiny vzniku závislosti	35
2.3.5	Stádia závislosti	36
2.3.6	Alkoholické psychózy	37
2.3.7	Spotřeba alkoholických nápojů v ČR	38
3	CÍLE A ÚKOLY PRÁCE	41
3.1	Dílčí cíle	41
3.2	Výzkumné otázky	41
3.3	Organizace výzkumu	41
3.4.	Diagnostické metody	42
3.4.1	Metody diagnostiky konzumace alkoholu	42
3.4.2	Metoda diagnostiky množství prováděné sportovní aktivity	42
3.5	Popis zkoumané populace	42
3.6	Metody vyhodnocení a interpretace dat	43
4	VÝSLEDKY A DISKUSE	44
4.1	Množství konzumovaného alkoholu sportovci testovaného oddílu	44
4.1.1	Diskuse k dílčímu cíli a výzkumné otázce č. 1	50
4.2	Porovnání množství zkonsumovaného alkoholu u testovaných sportovců s běžnou populací	51
4.2.1	Výsledky k výzkumné otázce č. 2	52

4.3	Existuje vztah mezi množstvím konzumovaného alkoholu a objemem prováděné sportovní aktivity	52
4.3.1	Diskuse k dílčímu cíli a výzkumné otázce č. 3	56
5	ZÁVĚRY	60
6	SOUHRN	61
7	REFERENČNÍ SEZNAM	63
8	PŘÍLOHY	65

1 ÚVOD

Alkohol je nejrozšířenější drogou na světě, která provází lidstvo již od počátku dějin a jeho obliba přetrvává i do dnešní moderní doby. Vzhledem k tomu, že se jedná o legální a dostupnou drogu, která je společností tolerovaná, dochází k jeho rostoucí spotřebě. Tolerance konzumace alkoholu je nejen společenská, ale je také tolerována státním zřízením většiny zemí, protože formou spotřební daně plynou do státních rozpočtů nemalé peníze. Konzumace alkoholu se stala běžnou součástí života široké populace, bez rozdílu vzdělání a společenského postavení konzumentů. Liší se možná v kvalitě konzumovaných alkoholických nápojů, ale jinak jde o celospolečenský problém. Závislost na této droze se projevuje na zdraví a kvalitě života konzumentů.

Vzhledem k tomu, že alkohol se konzumuje napříč celou společností, stala se jeho konzumace populární také mezi sportovci. Alkohol je ovšem také u některých sportovních odvětví na seznamu zakázaných podpůrných látek.

V této práci jsem se zaměřil na situaci v konzumaci alkoholu u šermířů na různé profesionální úrovni. Úkolem je zjistit, jak konzumace alkoholu souvisí s množstvím sportovní aktivity a jeho vlivem na celkovou výkonnost sportovců.

2 SYNTÉZA POZNATKŮ

2.1 Šerm

Jedná se o tradiční olympijský sport, který nechyběl na programu žádných novodobých olympijských her. Šerm je oblíbeným sportem ve 114 zemích celého světa. Ve všech zbraních je každoročně pořádáno Mistrovství Evropy dospělých, juniorů a kadetů. Mistrovství světa juniorů a kadetů je každý rok, Mistrovství světa dospělých také, tedy pouze s výjimkou olympijského roku, kdy se toto MS nekoná.

„Šerm jako bojová činnost a způsob tělesného cvičení zároveň je téměř tak starý jako lidstvo a zdá se, že i přímo věčný.“ (Vincenc, 2000, 7)

V současné době se šermuje kordem, fleretem a šavlí u mužů i žen ve všech věkových kategoriích. Vymezený prostor, ve kterém dochází k zápasu, se nazývá planš. Registrace zásahů je prováděna elektrickým přístrojem již také u všech zbraní. Poslední se mezi zbraně s elektrickou signalizací zařadila šavle, a to až v roce 1986. Zápas rozhoduje jeden rozhodčí.

V naší republice se pořádají soutěže Českého poháru a Mistrovství republiky pro jednotlivce a soutěž Mistrovství republiky pro tříčlenná družstva. Fleret a kord patří mezi bodné zbraně, tedy šermíř může zasáhnout soupeře pouze hrotem, šavle je zbraň bodná i sečná, a tedy zásahy platí jak hrotem, tak ostřím. U fleretu je platným povrchem pouze trup bez rukou, nohou a hlavy, u kordu platí zásahy na celé tělo a u šavle se počítá horní polovina těla od pasu včetně hlavy.

Soutěže se pořádají systémem prvního skupinového kola, po kterém následuje eliminace až do finálové osmičky a pak následuje osmičlenné finále, které je přímým pokračováním eliminace. Do prvního kola soutěže se nasazují závodníci podle aktuálního žebříčku Českého poháru. V prvním jsou šermíři rozděleni do 6 – 7 členných skupin, ve kterých se šermuje na 5 zásahů systémem každý s každým na 3 minuty čistého času. Jestliže po vypršení časového limitu je nerozhodný stav, dochází k losování a nastavení času o jednu minutu. Rozhoduje následující zásah v nastavené minutě, neplatí soubody. V případě, že zásah nepadne, stává se vítězem utkání ten závodník, který si vylosoval výhodu.

Od druhého kola až do finále se šermuje přímým vylučovacím způsobem na 15 zásahů s časovým limitem 9 minut. Utkání je rozděleno na 3 části po 3 minutách a s minutovou přestávkou mezi jednotlivými částmi zápasu. Také v eliminaci platí pravidlo o losování a nastavené minutě v případě nerozhodného utkání při vypršení časového limitu.

Předepsané je samozřejmě speciální schválené oblečení s maskou, které musí splňovat bezpečnostní předpisy stanovené mezinárodní šermířskou federací FIE (Fédération internationale d'escrime). Šermířské obleky musí být celé vyrobeny z materiálu, který má pevnost 800 Newtonu. Rovněž je povinné používání ochranného spodního prádla, které chrání vitální části těla a také snese zatížení 800N.

„Výcvik v zacházení zbraní dospěl logicky k prvnímu veřejnému změřeni sil šermířů (zatím profesionálů) v prvním doloženém mezinárodním turnaji uspořádaném v Londýně roku 1825.“ (Vincenc, 2000, 53)

2.1.1 Novodobá historie šermu v České republice

V roce 1902 byl založen Český šermířský klub. Tento Český šermířský klub založili čeští členové Šermířského klubu Riegel a v názvu použili jméno Riegel, na počest svého zasloužilého učitele poručíka Dominika Riegra a jeho zaniklého klubu. Tento ČŠK Riegel existuje dodnes a je nejstarším českým dosud existujícím šermířským klubem.

„V listopadu roku 1913 se zástupci ČŠK Riegel, Tuček a Vaníček zúčastnili ustanovujícího zasedání Mezinárodní šermířské federace (FIE) a ČŠK Riegel se tak stal jejím spoluzakladatelem. Po návratu ze zasedání založili zástupci českých šermířských klubů Český šermířský svaz.“ (Vincenc, 2000, 53)

Činnost Českého šermířského svazu pokračovala pod hlavičkou Československého šermířského svazu a v roce 1993 opět pod názvem Český šermířský svaz. Mimo členství ve FIE (Fédération internationale d'escrime) je Český šermířský svaz také členem CEE – Evropská mezinárodní konfederace. Mezinárodní šermířská federace má 135 členů a od roku 1896 je také šerm jedním ze sportů novodobých olympijských her.

Mistrovství ČR se u nás pořádá každoročně již od roku 1920. Původně pouze v kategorii dospělých, ale v současné době je to v těchto věkových kategoriích a v zbraních:

1. senioři, seniorky (od 20 let) - fleret, kord, šavle
2. junioři, juniorky (do 20 let) - fleret, kord, šavle
3. kadeti, kadetky (do 17 let) – fleret, kord, šavle
4. žáci,žačky (do 15 let) - fleret, kord, šavle (pouze žáci)
5. mladší žáci, mladší žačky (do 13 let) – fleret, kord

Podle číselné statistiky ČSTV k 31.12.2011 má Český šermířský svaz 31 oddílů a celkem 1416 členů rozdělených do těchto kategorií:

Dospělí	869
Z toho: Muži	633
Z toho: Ženy	236

Mládež	547
Z toho: Žáci	226
Z toho: Žačky	120
Z toho: Dorostenci	117
Z toho: Dorostenky	84

Nejpočetnější oddíly v ČR:

Název oddílu	Počet členů
USK Praha	117
Lokomotiva Karlovy Vary	110
SC Praha	84
Dukla Olomouc	73
Bohemians Praha	71
ŠK Houšťka	69
Sokol Brno I.	67
FC Karlín	59
Sokol Dejvice	57
Lokomotiva Liberec	56

„Nejvíce členů sportovního šermu má Francie (35 000), následuje Itálie, Německo (27 000), Ruska a Čína (20 000) a USA (15 000).“ (Vincenc, 2000, 58)

2.1.2 Šerm a Olympijské hry

„Pierru de Coubertinovi dalo mnoho práce, než se mu podařilo založit mezinárodní olympijský výbor, ale nakonec se mu to povedlo a dnes, po více než 100 letech od obnovení, patří olympijské hry a sport k fenoménům 20. století.“ (Vincenc, 2000, 54)

V roce 1896 se propojila historie šermu a olympijských her. Na prvních novodobých olympijských hrách v Aténách se sešlo třináct šermířů ze čtyř zemí. Soutěžili pouze muži ve fleretu a šavli.

1900 Paříž – zúčastnilo se již 156 šermířů ze sedmi zemí, olympijskou disciplínou se stal také kord.

1904 Saint Louis – zavedena soutěž družstev ve fleretu.

1908 Londýn – zavedena soutěž družstev v kordu a šavli.

1912 Stockholm – v soutěžích v šermu kordem odmítla soutěžit Itálie a ze soutěže odstoupila také Francie, příčinou sporu byl nesouhlas s pravidly.

1924 Paříž – do programu olympijských her byl zařazen fleret ženy.

1936 Berlín – poprvé byla na olympijských hrách při šermu kordem zavedena elektrická signalizace zásahů (poprvé použito v roce 1931).

1956 Melbourne - zavedena na OH elektrická signalizace u šermu fleretem (používáno od roku 1955).

1960 Řím – zavedena soutěž družstev ve fleretu ženy.

1988 Soul – použita elektrická signalizace pro šavli (používáno od roku 1986).

1996 Atlanta – na OH zaveden kord ženy (jednotlivci i družstva), kord ženy měl první mistrovství světa v roce 1989.

2004 Athény – na programu OH také šavle ženy, tímto jsou na OH používány všechny tři zbraně u mužů i žen.

2008 Peking – zúčastnilo se 212 šermířů z celého světa, soutěžilo se v pěti soutěžích u mužů i žen (tři individuální a dvě týmové).

„Nejmladším vítězem OH v šermu byl Kubánek Ramón Fonst (fleret – 1904), kterému bylo 17 let a nejstarším Maďar Aladár Gerevich (šavle – 1960), kterému bylo 50 let. Nejvíce olympiád absolvoval šermíř Ivan Osier (Dánsko), který startoval na OH 1920 – 1960 bez přestávky.“ (Vincenc, 2000, 55)

2.1.3 Dukla Olomouc

Podle Faltýnka (2009) se novodobá historie sportovního šermu v Olomouci vztahuje k založení Armádního střediska vrcholového sportu (ASVS) Dukla Olomouc (DO). Jeho počátek se datuje ke konci roku 1974, kdy vydal ministr obrany rozkaz, na jehož základě zahájilo svoji činnost. Do Olomouce byl oddíl šermu převeden z Liptovského Mikuláše na Slovensku. ASVS V Olomouci se skládalo z pěti sportovních klubů. Boxu, šermu a košíkové s místem působení v Olomouci, parašutismu umístěného do Prostějova a silniční cyklistiky, která sídlila v Brně.

„Prvním trenérem olomouckých šermířů pod znakem Dukly byl Jiří Vincenc, který odešel v roce 1977 do Prahy. Jeho místo zaujal Petr Franta. Jeho malé zkušenosti s vrcholovým sportem znamenaly rychlou změnu. Od roku 1979 působil v roli hlavního trenéra v DO Fridrich Foldes.“ (Faltýnek, 2009, 49)

Přehled největších mezinárodních úspěchů olomouckých šermířů:

1980 – OH Moskva – kord družstva: 6. místo – Jaroslav Jurka, Jiří Douba, Jaromír Holub

1985 – MS Barcelona - kord jednotlivci: 2. místo – Jaroslav Jurka

1991 – MS Budapešť - kord jednotlivci: 7. místo – Aleš Depta

1991 – ME Vídeň – kord jednotlivci: 3. místo – Jiří Douba, 6. místo – Aleš Depta

1991 – ME Vídeň - kord družstva: 3. místo – Jiří Douba, Tomáš Kubíček, Roman Ječmínek.

1993 – MS Essen – kord družstva: 6. místo – Tomáš Kubíček, Aleš Depta, Libor Motalík

1995 – MSJ Paříž – kord jednotlivci: 3. místo – Zdeněk Tichý.

V roce 1999 došlo z organizačních důvodů v armádě ke zrušení ASVS Dukla Olomouc. Po zrušení tohoto střediska vrcholového sportu pokračuje šermířský oddíl v činnosti pod hlavičkou TJ Dukla Olomouc. Předsedou oddílu a hlavním trenérem je čtyřnásobný mistr republiky v šermu kordem jednotlivců a 3. z ME ve Vídni 1991 Jiří Douba. S úspěšnou trenérskou prací mu pomáhá také 2. z MS v Barceloně 1985 Jaroslav Jurka. V současné době se oddíl zaměřuje především na práci s mládeží a úspěšně navazuje na úspěchy ASVS, což také ukazují výsledky sezóny 2010/2011:

Mistrovství ČR 2011 - jednotlivci:

Mladší žáci: 6. místo Jakub Jurka

Mladší žačky: 4. místo Anna Špatenková, 5. místo Markéta Sehnalová

Žáci: 1. místo Tomáš Jurka, 6. místo Pavel Paxa

Žačky: 6. místo Vendula Píchalová

Seniorky: 3. místo Dominika Doubová, 4. místo Daniela Doubová

Senioři: 6. místo Tomáš Coufal

Mistrovství ČS 2011 – družstva:

Mladší žáci: 4. místo

Mladší žačky: 1. místo

Žáci: 3. místo

Žačky: 2. místo

Seniorky: 2. místo

Senioři: 4. místo

Český pohár 2011:

Mladší žáci: 6. místo Jakub Jurka

Mladší žačky: 3. místo Anna Špatenková, 4. místo Markéta Sehnalová

Žáci: 5. místo Tomáš Jurka

Žačky: 5. místo Marie Osičková

Seniorky: 2. místo Daniela Doubová, 3. místo Dominika Doubová

„U šermu nestačí pouhé hory svalů jako u atletů, plavců, kulturistů, u šermu se o vítězství stejným dílem dělí dokonalá práce nohou, rychlé pohyby ruky, dokonalé zvládnutí šermířských akcí spolu s výběrově správnou prací mozku.“ (Vincenc, 2000, 8)

2.1.4 Přehled zbraní pro sportovní šerm

„Jako zbraně sice již několik století neslouží bojové meče, kordy a šavle, a již vůbec ne například sekery, ale přesto přežívá šerm jako úpolový sport, tedy zápas, při němž cvičenec přemáhá odpor živé síly, velmi úspěšně i v době moderní bojové techniky.“ (Vincenc, 2000, 7)

Všeobecný popis

Každá zbraň se skládá z následujících částí:

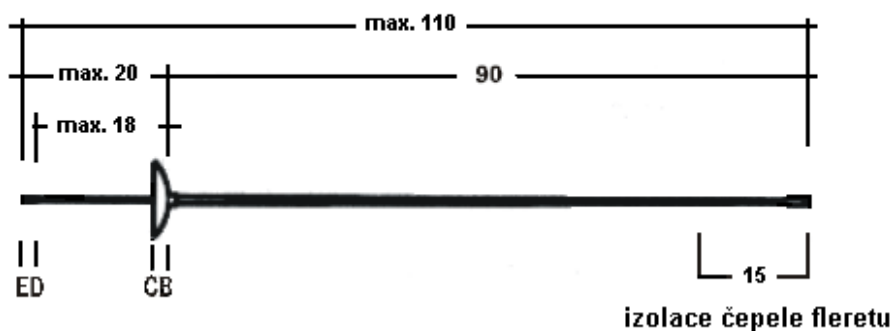
1. Čepel z pružné ocele, která je na hrotu ukončena zárazníkem a na zadní části trnem (tento trn je součástí rukojeti při montáži zbraně).

2. Rukojeť, ve které je trn uchycen maticí, nebo jakýmkoli jiným způsobem, která umožňuje šermíři držet zbraň v ruce. Muže se skládat z jedné nebo více částí; v tomto druhém případě se skládá z držadla (které obvykle drží ruka) a ukončení (koncová část rukojeti, kterou se upevňuje držadlo na trn).

3. Kovová číška - upevněná konvexní částí dopředu – mezi čepelí a rukojetí, která slouží k ochraně ruky držící zbraň. Ve fleretu a v kordu musí číška povinně obsahovat polstrování nebo podušku k tlumení nárazu; kromě toho obsahuje elektrickou zásuvku k připojení osobní šňůry.

Fleret

ROZMĚRY FLERETU

Hmotnost

Celková hmotnost fleretu připraveného k použití je nižší než 500 gramu.

Délka

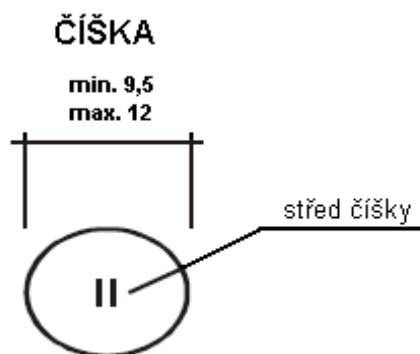
Celková délka fleretu je maximálně 110 cm.

Čepel

1. Čepel je pravoúhelníkového průřezu a musí být vyrobena z ocele ve smyslu bezpečnostních pravidel
2. Hrany čepele musí být opracované, aby nedošlo k pořezání a musí být zabroušeny pod úhlem $45 (+/-5)^\circ$ (0,5 +/- 0,1 mm z každé strany), aby nebyly, nebo se nestaly, ostrými.
3. Čepel se upevňuje nejširší stranou v horizontální poloze.
4. Maximální délka čepele je 90 cm
5. Ohebnost čepele musí odpovídat průhybu min. 5,5 cm a max. 9,5 cm
6. Čepel má být pokud možno co nejrovnější; případný průhyb musí být pravidelný a v každém případě menší než 1 cm;

Číška

1. Číška musí projít rovným dutým válcem (kalibrem) o průměru 12 cm, při délce kalibru 15 cm, přičemž čepel musí být rovnoběžná s osou válce.
2. Vystředí čepele je zakázáno, což znamená, že čepel musí procházet středem číšky.
3. Průměr číšky musí být v rozmezí 9,5 – 12 cm.

Elektrický vodič

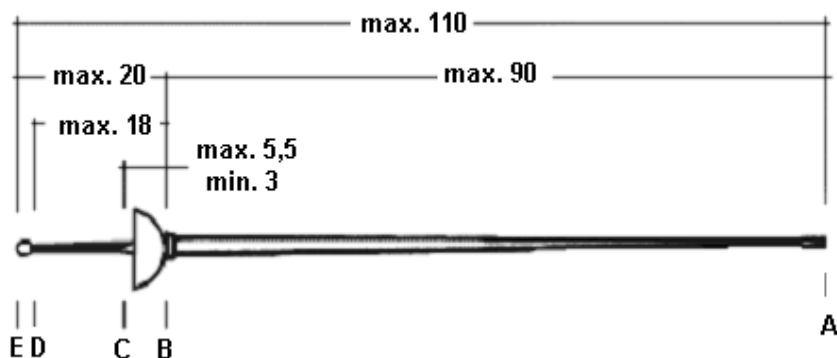
Ve fleretu je pouze jeden elektrický vodič vlepený do drážky, která je vyhloubena po délce čepele, a který trvale spojuje hrot zárazníku s odpovídající zdírkou uvnitř čísky.

Hrot zárazníku

1. Průměr koruny hrotu zárazníku je 5,5 až 7 mm; průměr tělesa zárazníku včetně jeho vnější izolace nesmí být menší než je průměr hrotu zvětšený o 0,3 mm.
2. Hrot zárazníku je cylindrický. Jeho přední strana je plochá a kolmá na osu zárazníku. Na okrajích je hrot zaoblený s průměrem 0,5 mm nebo skosený pod úhlem 45° o 0,5 mm.
3. Tlak na hrot zárazníku potřebný na rozpojení kontaktu a spuštění signalizačního přístroje musí být větší než 500 g, tzn., že závaží 500 g musí být vytlačeno pružinou zárazníku. Toto závaží o hmotnosti 500 g dodané organizačním výborem může mít toleranci +/- 2 g.
4. Dráha hrotu zárazníku potřebná k spuštění signalizačního přístroje, tzv. dráha „sepnutí“, může být neměřitelně malá; celková dráha hrotu zárazníku je maximálně 1 mm. Měrka používaná ke kontrole smí mít maximální toleranci +/- 0,05mm.
5. Hrot zárazníku musí být upevněný v těle zárazníku aspoň ve dvou bodech rovnoměrně uložených, nebo jiným způsobem po schválení komisí SEMI.
6. V klidovém stavu je hrot zárazníku ve stálém kontaktu s kostrou fleretu. Při zásahu se tento kontakt musí rozpojit.

Kord

ROZMĚRY KORDU

Hmotnost

Celková hmotnost kordu připraveného k použití je menší než 770 gramů

Délka

Maximální celková délka kordu je 110 cm.

Čepel

1. Čepel je z ocele, má trojúhelníkovitý průřez bez ostrých okrajů a musí být vyrobena podle bezpečnostních předpisů. Rozlišují se dvě metody výroby:

- Výroba kováním ocelového válce.
- Výroba ohýbáním ocelového plechu.

2. Musí být pokud možno rovná; montuje se drážkou na horní straně. Případné prohnutí musí být pravidelné a průhyb každopádně menší než 1 cm; prohnutí je dovoleno pouze ve svislém směru a musí se nacházet v blízkosti středu čepel.

3. Maximální dovolená délka čepel je 90 cm.

4. Maximální šířka kterékoli ze tří stran čepel je 24 mm.

5. Ohebnost čepel musí odpovídat průhybu min. 4,5 cm a max. 7 cm při měření za následujících podmínek:

- Čepel je upevněna vodorovně ve vzdálenosti 70 cm od hrotu.

b) Závaží o hmotnosti 200 g (tolerance +/- 1 g) je zavěšeno ve vzdálenosti 3 cm od kraje hrotu.

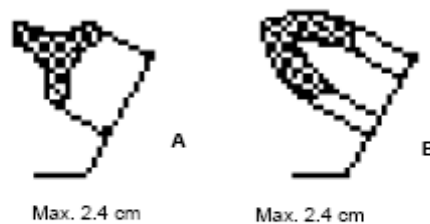
c) Průhyb se měří na konci hrotu v poloze bez závaží a se závažím

Číška

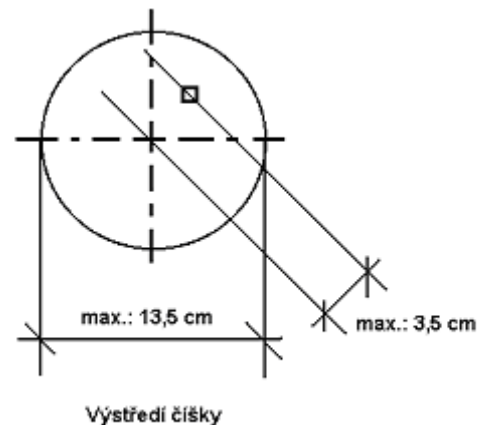
1. Číška, jejíž okraj je kruhový, musí projít dutým válcem o průměru 13 cm a délce 15 cm (kalibr), přičemž čepel je rovnoběžná s osou válce. Hloubka číšky (vzdálenost mezi rovinami b) a c) musí být v rozmezí 3 až 5,5 cm

2. Celková vzdálenost mezi rovinami a) a c) nesmí být větší než 95 cm

3. Výstředí (vzdálenost mezi středem číšky a místem, kterým prochází čepel) je povoleno, pokud není větší než 3,5 cm.

Řez čepelí kordu

Výstředí číšky

Elektrické vedení

1. V drážce kordové čepelce jsou umístěny dva elektrické vodiče, které spojují zárazník se dvěma zdířkami zásuvky uvnitř číšky a vytvářejí tak aktivní obvod kordu. Kostra kordu je spojena s třetí zdířkou zásuvky.

2. Rukojeť musí být povinně na svém konci, kterým je v kontaktu s číškou, vybavena zářezem o minimální velikosti 2mm, který umožní průchod elektrickým vodičům i s jejich ochranným obalem k tělesu elektrické zásuvky uvnitř číšky, aniž by došlo k jejich sevření.

Hrot zárazníku:

1. Elektrický zárazník je ukončen hrotem, který musí odpovídat následujícím podmínkám:

a) Hrot zárazníku má válcovitý tvar. Jeho přední část je plochá a kolmá k ose zárazníku.

Jeho okraje jsou buď zaobleny o průměru 0,5 mm, nebo zkosený o 0,5 mm pod úhlem

45°.

b) Průměr koruny zárazníku je 8 mm s tolerancí +/- 0,05 mm. Průměr objímky (těla

zárazníku) nesmí být menší než 7,7 mm.

c) Vodící krček hrotu, stejně jako celý izolační kotouček musí mít menší průměr než

korunka hrotu zárazníku (doporučuje se 0,3 – 0,5 mm), aby nebylo možné vyvolat

zásah pouze klouzáním hrotu zárazníku po vypuklé straně číšky

2. Tlak na zárazník potřebný k uzavření elektrického obvodu v kordu a pro spuštění hlášení signalizačního přístroje musí být větší než 750 g, tj. závaží o této hmotnosti musí vytlačit pružina zárazníku.

3. Závaží, které se používá při kontrole kordu šermířů na planši, je vyrobeno ve tvaru válce s částečnou dutinou v podélném směru, s otvorem ve směru podélné

osy. Tento otvor, do kterého se zavádí konec čepele, musí být opatřen izolační vrstvou, aby jeho kovové části nezpůsobily kontakt s uzemněním kordu a tím i zkreslení výsledku kontroly. Závaží o hmotnosti 750 g může mít toleranci +/- 3g.

4. Záravník

a) Dráha záravníku, která je nutná k vytvoření elektrického obvodu v kordu a k vyvolání hlášení zásahu na signalizačním přístroji, nazývá se dráha rozsvícení, musí být delší než 1 mm. Přídavná dráha hrotu musí být menší než 0,5 mm (toto nařízení se musí dodržovat stejně přísně jako dráha rozsvícení). Měrka používaná ke kontrole smí mít maximální toleranci +/-0,05mm.

b) Pro umožnění kontroly na planši musí být celková dráha větší než 1,5 mm.

Měrka

používaná ke kontrole smí mít maximální toleranci +/-0,05mm.

c) Je zakázáno měnit dráhu rozsvícení po namontování záravníku na čepel pomocí šroubku nebo jiného vnějšího zařízení.

d) Vnější šroubek nebo jiné zařízení je přípustné pouze v případě, že slouží k zabezpečení sestavení záravníku.

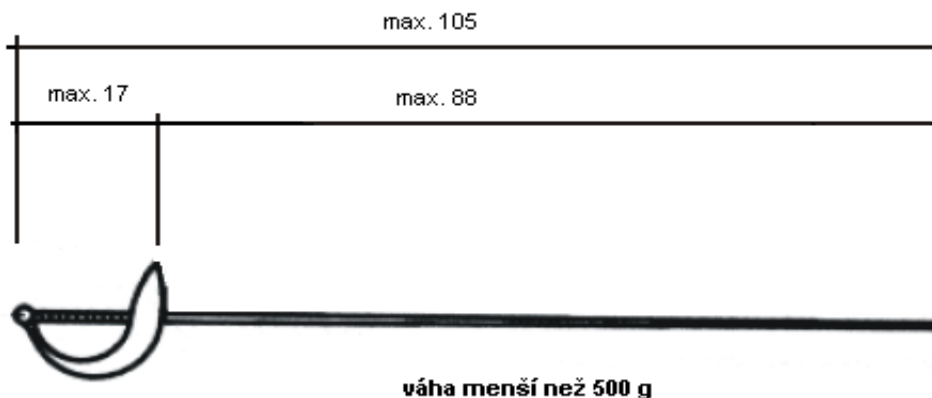
e) Hlava šroubku, nebo zařízení, nesmí přecházet vnější plochu těla záravníku a jeho uložení nesmí mít větší průměr než 2 mm.

5. Hrot záravníku musí být upevněn v těle záravníku nejméně ve dvou rovnoměrně vzdálených bodech.

6. Při zásahu se musí vytvořit elektrické spojení.

Šavle

ROZMĚRY ŠAVLE

Délka

Maximální celková délka šavle je 105 cm.

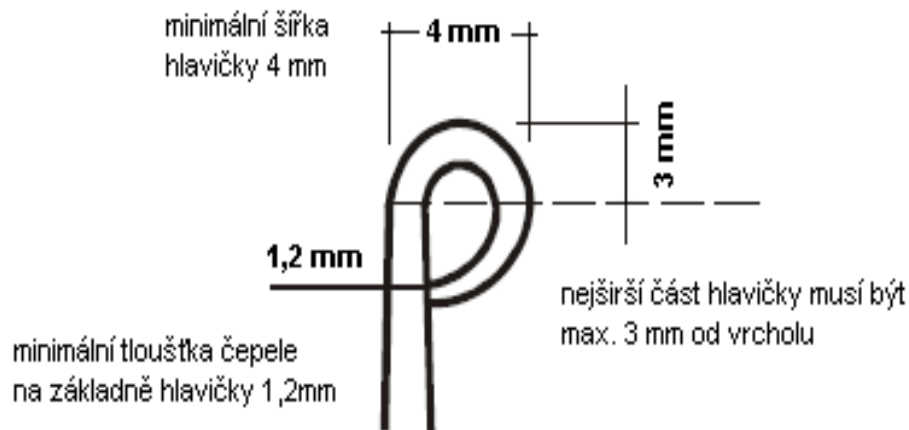
Hmotnost

Celková hmotnost šavle připravené k použití je menší než 500 g.

Čepel

1. Čepel šavle je z ocele a v řezu téměř pravoúhlá. Její maximální délka je 88 cm; nejmenší šířka čepele je u hrotu a musí být 4 mm; její minimální tloušťka, měřená při hrotu musí být minimálně 1,2 mm.
2. Samotný konec čepele je zahnutý zpět, nebo zakončený hlavičkou, která se při pohledu od konce čepele jeví jako čtverec nebo obdélník s minimálními rozměry 4 mm a maximálně 6 mm, přičemž maximální rozměr nesmí být od konce čepele vzdálen o více než 3 mm. Kraje záhybu nebo hlavičky musí být zaobleny minimálním poloměrem 0,5 mm pro zamezení prosekávání.
3. Zakončení čepele je možné realizovat i formou plné hlavičky, která musí být v řezu stejná jako ohnutá čepel (viz obrázek)

OCHRANNÁ HLAVIČKA ŠAVLE - (po délce)

4. Pokud je čepel prohnutá, musí být tento průhyb postupný a musí být menší než 4 cm. Zakázány jsou čepele, jejichž konce jsou drsné, nebo které se ohýbají ve směru seku.

5. Ohebnost šavlové čepele musí odpovídat průhybu min. 4 cm a max. 7 cm při měření za následujících podmínek:

- Čepel je upevněna vodorovně ve vzdálenosti 70 cm od hrotu.
- Závaží o hmotnosti 200 g (tolerance +/-1 g) je zavěšené ve vzdálenosti 1 cm od konce čepele.
- Průhyb se měří na konci čepele v poloze bez závaží a se závažím.

Číška

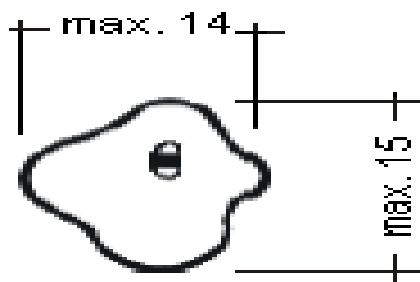
1. Číška je z plného materiálu, z jednoho kusu plechu a s hladkým vnějším povrchem. Má plynulý konvexní tvar, bez záhybu nebo otvoru.

2. Musí se vejít do pravoúhlé šablony (kalibru) o rozměrech v řezu 15 x 14 cm, na výšku 15 cm. Čepel musí být rovnoběžná s podélnou osou šablony.

3 V číšce musí být zásuvka na připojení osobní šňůry podle připraveného systému.

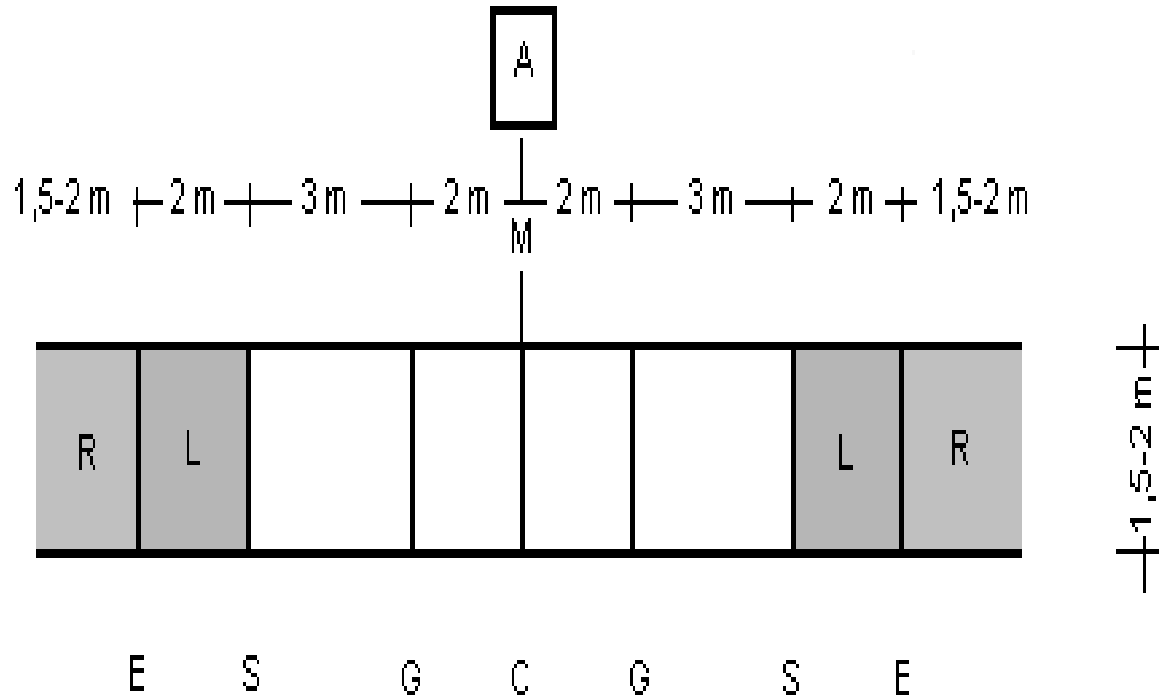
4. Oba kontakty zásuvky musí být přímo propojené na kostru číšky v koncove osobní šňůry a uzavřeným okruhem přes osobní šňůru, naviják, přístroj.
5. Odpor zbraně nesmí překročit 1 Ohm.
6. Vnitřek číšky musí být úplně izolován pomocí izolačního laku nebo poduškou.
7. Vnější strana číšky musí být izolována ve vzdálenosti 7 až 8 cm od matice rukojeti.
8. Rukojeť a matice musí být úplně izolovány.

ČÍŠKA

(Český šermířský svaz, 2012)

2.1.5 Rozměry normální planše pro všechny zbraně

A – stůl pro signalizační přístroj

M – minimum 1 m

C – středová čára

L – poslední 2 metry planše

G – střehová čára

E – koncová čára

R – prodloužení planše

S – výstražné čára 2 m pro šermíře

Pro elektrický fleret a kord musí tento vodivý koberec pokrývat planš v celé šířce i délce, včetně jejího prodloužení a bezpečnostního rozšíření.

Celková délka planše je 14m + na každém konci ústupový prostor v délce 1,5m.

Šířka planše je v rozmezí 1,5 – 2m

(Český šermířský svaz, 2012)

2.2 Návykové látky

Užívání návykových látek – drog, se rozšířilo ve vyspělých zemích v období po druhé světové válce a největší rozvoj zažilo v 60. letech minulého století. Tento společenský nešvar s sebou přinesl také samozřejmě nežádoucí sociální a zdravotní dopady.

„Droga - jakákoli přírodní nebo syntetická látka, která po vpravení do živého organismu mění jednu nebo více psychických či tělesných funkcí.“ (Nešpor & Provazníková, 1999, 12)

Problematika užívání drog je obecně známou pravdou a drogy nás provázejí od samého počátku lidstva. Je zarážející, že vzhledem k množství dostupných informací v žádném případě nedochází ke snížení konzumace návykových látek.

„Alkohol (alkohol) etanol; hypnosedativum s krátkodobým účinkem; v malých dávkách zlepšuje náladu, odstraňuje úzkost a napětí; výrazný účinek na CNN, vyvolává euforii, ale zpomaluje reakce, zhoršuje koordinaci pohybů...“ (Hartl & Hartlová, 2000, 30)

Základní drogou je alkohol, je nejlépe dostupnou návykovou látkou. Lze ho tedy ve většině zemí považovat za legálního zabijáka. Další drogy, se kterými se setkávají už žáci základních a středních škol, je kouření tabáku, marihuana, nebo hašiš, pervitin a jiné amfetaminy, LSD a jiné halucinogeny, kokain, extáze, heroin, sedativa, těkavé látky, anabolické steroidy, halucinogenní houby (lysohlávky) a alkohol současně v kombinaci s léky.

„Jako drogy označujeme látky, které mohou vyvolat závislost. Psychotropní vlastnosti takových drog spočívají v ovlivnění psychiky člověka: mění jeho náladu vnímání, prožívání, ale i chování zájmy a stav vědomí.“ (Skála, 1988, 116)

V současné společnosti je konzumace legálních drog běžnou součástí života. Alkohol, káva a tabákové výrobky, které jsou povoleny zákonem, se prodávají téměř všude. V poslední době se sice začíná ve větší míře bojovat proti kouření, ale přiznejme si, že ne příliš úspěšně. Důkazem toho jsou narůstající obraty výrobců a prodejců tabákových výrobků.

Problémy, které jsou zapříčiněny alkoholem a jinými návykovými látkami, jsou v dnešní době velmi časté. S následky účinku alkoholu a tabáku se setkávají lékaři mnoha medicínských oborů. Dalším problémem je, že také narůstají komplikace zapříčiněné nealkoholovými drogami, a to především v mladších věkových skupinách. Lékařům tedy přibývá pacientů a oni musí léčit nejen závislost na alkoholu nebo drogách, ale musejí se zabývat také léčbou následků užívání návykových látek.

„... drogy byly, jsou a budou – ať už se nám to líbí nebo ne, a je na nás, společnosti, abychom se s tímto faktem vyrovnali, jak nejlépe umíme.“ (Presl, 1993, 9)

Závislost na návykových látkách je pouze jedním z problémů. Další jsou například dopady na zdraví, úrazy pod vlivem návykových látek, trestná činnost pod vlivem alkoholu a drog, dopady na rodinu a zdraví dětí.

2.2.1 Prevence

Důležitou součástí života v každé společnosti by měla být prevence problémů způsobených návykovými látkami.

„Cílem prevence je snížit škody působené návykovými látkami. K takovým škodám patří, jak známo, nejen vznik závislosti na návykových látkách, ale i intoxikace, úrazy, četné zdravotní komplikace atd. Cílem není předat maximum informací bez ohledu na to, jak budou použity. Účinná prevence má ovlivnit chování ve smyslu podpory zdraví.“ (Nešpor & Csémy, 1996, 20)

Prevence v rodině by měla pomoci rodičům ochránit své děti před nežádoucími účinky a následky konzumace návykových látek.

Jak vidí zásady prevence v rodině Nešpor a Czémy (1996)

1. Získat důvěru dítěte a umět mu naslouchat
2. Umět s dítětem o návykových látkách hovořit
3. Předcházet nudě
4. Pomáhat dítěti přijmout hodnoty, které mu usnadní návykové látky odmítat
5. Vytvořit zdravá rodinná pravidla
6. Pomoci dítěti bránit se nevhodné společnosti
7. Posílit sebevědomí dítěte
8. Spolupracovat s dalšími dospělými.

2.2.2 Rozdělení návykových látek

Základní rozdělení návykových látek by mohlo být na tvrdé a měkké drogy, tedy podle rizika míry vzniku závislosti, ale vzhledem k velkému množství a typů návykových látek a jejich působení na lidský organizmus je můžeme rozdělit a třídit podle mnoha kritérií.

Rozdělení podle formy rizika vzniku závislosti

Vysoká: toluen, aceton, heroin, morfin, durman, crack – tvrdé drogy

Vysoká až střední: LSD, lysohlávky, kokain, pervitin – tvrdé drogy

Střední: alkohol, extáze, efedrin, kodein – tvrdé drogy

Relativně malá: marihuana, hašiš, kokový čaj – měkké drogy

Prakticky bez rizika: káva, čaj – měkké drogy

2.2.3 Závislost na návykových látkách

Závislost na návykových látkách musíme chápat jako nemoc, která se u dětí a dospívajících rozvíjí rychleji než v pozdějším věku.

Nešpor a Provazníková (1999) uvádí, že návrat k užívání po období abstinence vede k rychlejšímu znovuoobjevení jiných rysů syndromu, než je tomu u jedince, u něhož se závislost nevyskytuje. Definitivní diagnóza závislosti by se obvykle měla stanovit pouze tehdy, jestliže během posledního roku došlo ke třem, nebo více z následujících jevů:

- a) silná touha nebo pocit puzení užívat látku
- b) potíže v kontrole užívání látky, a to pokud jde o začátek a ukončení nebo množství látky
- c) somatický (tělesný) odvykací stav, jestliže je látka užívaná s úmyslem zmenšit jeho příznaky
- d) průkaz tolerance jako vyžadování vyšších látek, aby se dosáhlo účinku, původně vyvolanému nižšími dávkami (jasné příklady lze nalézt u jedinců, závislých na alkoholu a opiátech, kteří mohou brát denně takové množství látky, které by zneschopnilo nebo i usmrtilo uživatele bez tolerance)
- e) postupné zanedbávání jiných potěšení nebo zájmů ve prospěch užívané psychoaktivní látky a zvýšené množství času k získání nebo užívání látky nebo zotavení se z jejího účinku
- f) pokračování v užívání přes jasný důkaz zjevně škodlivých následků poškození jater nadměrným pitím (depresivní stavy, vyplývající z nadměrného užívání látek) nebo toxické poškození myšlení

2.3 Alkohol – nejrozšířenější návyková látka

Alkohol je nejvíce nerozšířenou návykovou látkou. Pití alkoholických nápojů nerozlučitelně patří k bohatosti života a jeho kultuře. Ovšem kde jinde by mělo více platit pravidlo:

EST MODUS IN REBUS, SUNT CERTI DENIQUE FINES

Tedy způsob užívání je rozhodující, určitá míra je nutná, určité hranice nesmějí být překročeny. Neméně v tomto případě také platí známé:

COGITO ERGO SUM – myslím, tedy jsem (René Descartes)

Nikdy bychom neměli dopustit, aby alkohol sloužil jako lék na léčení fyzických, nebo psychických problémů.

„Bezpečná dávka – pro zdravého dospělého člověka je podle expertů Světové zdravotnické organizace do asi 20g 100% lihu za den (16g pro ženu, 24g pro muže), což je asi do půl litru piva, nebo 200ml vína, nebo 50ml destilátu.“ (Nešpor & Provazníková, 1999, 8)

Ethanol působí na buněčnou membránu difúzně. Nízké koncentrace membrány stabilizují, vyšší labializují až destruuji. Nejcitlivější jsou u buněčných systémů s vysokou vzrušivostí, jakou jsou nervstvo, příčně pruhované kosterní a srdeční svalstvo. Při koncentraci etanolu v krvi vyšší než 2 promile jsou tlumeny dýchací pochody v játrech, srdečním svalu a mozku. U mozku nejcitlivěji reagují oblasti s velkým množstvím nervových přenašečů, začíná převažovat podráždění nad tlumivým účinkem a důsledkem je tedy ztráta nejvyšších psychických funkcí, především zábran.

„Etanol patří do skupiny hypno-sedativ a svými účinky se blíží barbituranům s krátkým až středním působením (pentobarbital nebo amobarbital). Na rozdíl od psychofarmak vyvolává v dávkách, které se ještě neprojevují v nervovém systému, rozsáhlé změny v látkové přeměně.“ (Kvapilík, Svobodová, 1985, 13)

2.3.1 Alkohol – fyzikální a chemické vlastnosti

Alkohol (etylalkohol), chemicky etanol – C₂H₅OH. Molekula etylalkoholu je složena z prvků uhlíku, vodíku a kyslíku. Vzniká kvašením cukrů a patří mezi látky, které ovlivňují nervový systém a látkovou přeměnu. Jedná se o čirou, bezbarvou kapalinu s charakteristickou vůní, palčivou chutí, bodem varu 77°C.

Výchozí látky pro výrobu etanolu jsou plodiny, které obsahují dostatečné množství cukru, škrobu, nebo celulózy. Patří mezi ně obilí, brambory, cukrová řepa a třtina, ale bylo již také vyrobeno pivo z kopřiv, víno z rýže, pampelišek nebo bramborových slupek. Alkohol se dá vyrobit z mnoha a mnoha surovin a co se týká výroby, tak jde o látku poměrně levnou.

Alkohol vzniká zkvašením cukru působením kvasinek. Alkoholovým kvašením roztok můžeme získat ethanolu jen do koncentrace 14 – 16%, potom jsou kvasinky ničeny a stávají se první obětí alkoholu. Na přípravu roztoků s vyšší koncentrací se používá destilace.

2.3.2 Využití alkoholu – ethanolu

1. alkoholické nápoje (pivo, víno, destiláty)
2. průmyslové využití (výroba barev a laků, farmaceutický průmysl, kosmetický průmysl, výroba organických sloučenin)
3. výroba organických sloučenin

Pro průmyslové využití se ethanol používá znehodnocený pro konzumaci přidáním jiné látky, nejčastěji benzínu - „denaturovaný“

Průmyslové využití etanolu je například také v automobilovém průmyslu, kdy od 1. ledna 2008 byl vládou schválen přídavek ve výši 2% objemového množství bio složky z celkového množství automobilového benzínu dodaného na trh a od 1. ledna 2009 přídavek 3,9% objemového množství bio složky. V případě automobilového benzínu se jako přidaná složka používá ethanol. Automobilové benziny mohou dle ČSN EN 228 obsahovat do 5% ethanolu

Ethanol – bioložka do automobilového benzínu

Kvasný líh vyrobený ze surovin rostlinného původu (obilí, brambory, cukrová řepa, cukrová třtina) aerobní fermentací, tedy kvašením. Jeho kvalita pro dopravní účely musí vyhovovat normám EN 15376, ČSN 656511. Pro použití jako biosložka v automobilovém benzínu musí být bioethanol bezvodý (99,7%).

E85 - je po benzínu dalším druhem motorového paliva, který obsahuje ethanol – jde o vysokoprocenní směs, která obsahuje od 75 do 85 % bioethanolu. Motory pro použití tohoto paliva musí být speciálně upravené. Motor FVV (flexible fuel vehicle) umožní díky řídicí jednotce a použitým materiálům provozovat automobil na klasický automobilový benzín i na palivo E85.

2.3.3 Závislost na alkoholu

Alkoholismus je nejrozšířenější současnou formou závislosti.

„Alkoholismus (alkoholism) etylizmus; choroba vznikající z důsledku opakovaného, častého a nadměrného požívání alkoholických nápojů; vzniká chorobný návyk, ztráta kontroly nad pitím, dále poruchy tělesného i duševního zdraví, mezilidských vztahů, osobnosti, popřípadě poruchy psychotické; většina definic dále zahrnuje neschopnost dlouhodobě abstinovat a ztrátu kontroly jako neschopnost udržet předsevzetí o množství konzumovaného alkoholu, které si jedinec před začátkem pití stanovil; může být podmíněn dědičnými předpoklady.“ (Hartl & Hartlová, 2000, 31)

Mezi nejfrekventovanější pojmy popisu způsobů konzumace alkoholu a jiných drog patří:

úzus - znamená „mírné“ požívání alkoholu. Je obecným předpokladem, že úzus alkoholických nápojů nenavodí větší koncentraci alkoholu v krvi než 0,5 – 0,6 g/l, alkoholické nápoje jsou konzumovány v přijatelném množství, v přijatelném věku, s přijatelným zdravotním stavem a ve vhodné době. U nealkoholových drog mluvíme o užívání předepsaných léků v indikovaném množství.

misúzus – znamená zneužívání. U alkoholu je myšlena taková konzumace, která porušuje nějakou závaznou normu. Tato norma může mít podobu obecně uznávaných principů, nebo zákonnou podobu. V případě obecně uznávaných principů se jedná například o konzumaci alkoholu u těhotných žen, nebo nutnost abstinence u záchvatovitých onemocnění. U zákonných norem se jedná například o požívání alkoholických nápojů u nezletilých nebo řidičů motorových vozidel.

abúzus – znamená nadužívání. Zahrnuje všechny způsoby nadměrné konzumace. Abúzus můžeme dále rozdělit na občasné, pravidelné a systematické. Základním znakem je směřování k prožitku drogového efektu z alkoholu. Občasné abúzus je v naší společnosti spojen s obecně uznávanými příležitostmi, jako jsou například různé oslavy a výročí. Pravidelný abúzus bývá spojen s periodickými intervaly schůzek, s pravidelnými návštěvami přátel a podobně. Systematický abúzus již reprezentuje změnu životního stylu, jehož součástí se stalo denní nadměrné požívání ve společnosti, nebo doma.

U systematického abúzu se celý organizmus vyrovnat s pravidelným nápoem alkoholu, a to vede přes postupné narušování běžných funkcí až k narušení jednotlivých orgánů a také k duševním poruchám a onemocněním.

2.3.4 Příčiny vzniku závislosti

Skála (1988) uvádí některé společenské příčiny, které vedou ke zneužívání alkoholických nápojů a u některých lidí i k závislosti na alkoholu ve smyslu závislosti na alkoholu jako nemoci):

1. Sbližující účinek alkoholu, který v sobě nese podceňované riziko pro některé jedince.
2. Nedostatečná připravenost lidí a institucí na správné využívání volného času a nevhodná forma jeho trávení, doprovázená konzumací alkoholických nápojů, především u mladých lidí.
3. Nedodržování zákonných opatření o požívání, resp. podávání alkoholických nápojů dětem, mladistvým, podnapilým apod.
4. Absence hlubšího životního smyslu, což vede v době hospodářské hojnosti spíše ke „konzumaci“ života, než k jeho tvůrčímu naplnění.

Podle Skály (1988) ke společenským příčinám přistupují příčiny či sklony individuální, vedoucí k návyku a nakonec i k závislosti na alkoholu. Jsou to:

1. Důsledky nepříznivého rodinného prostředí a nepříznivých zážitků z dětství, mající za následek citovou nezralost a nevyrovnanost jedince (vyznačujícího se psychickou křehkostí a zranitelností), se uplatňují i vůči alkoholu.
2. Výskyt zneužívání alkoholických nápojů u nejbližších rodinných příslušníků, především u otce: jeho špatný příklad vede spíše k napodobování, než by odrazoval.
3. Zkušenosti, že nepříjemné stavy psychiky (úzkost, napětí, nezdary) se dají rychle a výrazně upravit i nepříliš velkou dávkou alkoholu, která ovšem v průběhu času, postupně stoupá.
4. Mimořádné životní situace, které jako by alkohol pomáhal nést, třeba jen dočasně.

2.3.5 Stadia závislosti

Skála (1988) popisuje stadia závislosti na alkoholu:

I. stadium

Alkohol je zde drogou, kterou si piják buď sám ordinuje, aby potlačil nepříjemné psychické stavy, nebo aby dosáhl ve společnosti příjemného stavu, nálady a přiblížil se lidem nebo lépe řečeno spolupijákům. Frekvence abúzu alkoholu a dávky alkoholických nápojů během času stoupají, nedochází však dosud k alkoholické intoxikaci, nýbrž jen k subintoxikaci („špičce“).

II. stadium

Tolerance na alkohol dále stoupá, dochází nejdříve k občasným, později k stále častějším stavům opilosti, tj. k alkoholické intoxikaci. Piják pije rychleji, zejména v začátku požívání alkoholických nápojů a často přechází od méně koncentrovaných ke koncentrovanějším nápojům. Okénka jsou v tomto stadiu spíše výjimkou.

III. stadium

Nadále roste tolerance, okénka jsou již pro toto stadium charakteristická. Jestliže byl alkohol dříve na periferii zájmu, stěhuje se nyní do centra pozornosti, stává se ovládací záležitostí. Začínají se hromadit problémy, které si vynutí dočasnou kratší či delší abstinenci. V tomto stadiu ne již piják, ale člověk závislý na alkoholu, považuje

schopnost abstinence za důkaz své silné vůle a začíná vždy znovu a znovu pít s přesvědčením, že „bude alkohol ovládat“. Omyl. Počínaje tímto stadiem došlo u člověka závislého na alkoholu k rozhodujícímu obratu, který nazýváme změnou, sníženou či „ztracenou kontrolou“ v pití. Od této chvíle je pro závislého abstinence daleko snazší než pít s mírou, které natrvalo již nikdy nedokáže.

IV. stadium

Má výrazný znak snížení tolerance na alkohol, což znamená, že se závislý opije častěji (i když zdaleka ne vždy, kdy sáhne po alkoholu), že se opije rychleji než dříve a při nevhodné příležitosti. Jeho opilost často trvá i několik dní (tahy) a nezřídka začíná závislý pít už od rána. Není divu, že se pak dostavují příznaky alkoholických psychóz, jako je delirium tremens a podobné. Vhodný je zde tzv. termín debaklu – bez alkoholu to nejde a s alkoholem také ne.

2.3.6 Alkoholické psychózy

Duševní poruchy a onemocnění, která se začínají dostavovat ve IV. stadiu závislosti na alkoholu nazýváme alkoholické psychózy. Alkoholickými psychózami se tedy rozumí onemocnění a těžkých duševních poruch, které se etiologicky váží na předchozí alkoholickou minulost. Mezi tyto alkoholické psychózy patří:

Delirium tremens – jedná se o nejčastější alkoholovou psychózu. Počáteční příznaky deliria tremens jsou poruchy spánku, třes končetin a celého těla, pocení, pocit vyčerpání a nechut' k jídlu. Po té následují příznaky vlastního deliria tremens, které jsou iluze, halucinace a poruchy vědomí. Zrakové halucinace jsou převážně nepříjemné až ohrožující, například obtížný drobný hmyz, zvířata, ale také nebezpeční lidé, nebo hořící místnosti.

Alkoholická halucinóza – hlavním příznakem je porucha vnímání, tedy sluchová halucinace v podobě různých zvuků, jako je pískání, nebo šumění, které se při odeznívání abúzu mění v hlasy.

Alkoholická epilepsie - původně se myslelo, že se jedná o poměrně vzácné onemocnění, do kterého nepatří epileptické záchvaty v průběhu alkoholického deliria.

V současné době se jeví, že dlouhodobější vlivy abúzu na centrální nervovou soustavu se u disponovaných jedinců mohou stát sekundárním zdrojem získané epilepsie a je nutná komplexní antiepileptická léčba.

Korsakova alkoholická psychóza – objevuje se při dlouhodobé závislosti na alkoholu. Hlavními příznaky jsou masivní poruchy paměti, narušení orientace časem, případně prostorem a konfabulace.

Alkoholická demence – jedná se o finální důsledek dlouhodobého systematického abúzu a závislosti na alkoholu. U alkoholické demence bývá zjištěna atrofie mozku a na klinické úrovni se manifestují známé příznaky demence.

Alkoholická paranoidní psychóza – typickým obrazem je, když se porucha myšlení vztahuje k domnělé nevěře partnera. Tato psychóza může mít také typický schiziformní obraz, ve kterém jsou vedle poruchy myšlení také poruchy vnímání, mezi které patří sluchové, zrakové a často i tělové halucinace.

Fetální alkoholický syndrom – nepatří mezi alkoholové psychózy, ale patří do skupiny prokázaných následků vlivu alkoholu na člověka. Fetální alkoholický syndrom vzniká nadměrnou konzumací alkoholu v době těhotenství. Důsledkem této konzumace jsou narozené děti s tělesnými a psychickými následky (prenatální a postnatální růstové postižení, dysfunkce centrální nervové soustavy a další postižení).

2.3.7 Spotřeba alkoholických nápojů v ČR

Spotřeba alkoholických nápojů v České republice podle Českého statistického úřadu v roce 2010 mírně poklesla oproti rokům předcházejícím, ale i tak patří Česká republika k jednomu z největších konzumentů alkoholu na světě. (Český statistický úřad, 2012)

Tabulka 1. Spotřeba alkoholických nápojů v litrech na jednoho obyvatele v České republice v letech 1992 – 2010 (dle ČSÚ)

Rok	alkoholické nápoje	lihoviny (40%)	víno	Pivo
1992	186,3	8,0	15,0	163,3
1993	176,7	7,8	15,3	153,6
1994	180,0	7,9	15,4	156,7
1995	180,2	7,9	15,4	156,9
1996	181,1	8,0	15,8	157,3
1997	185,6	8,3	15,9	161,4
1998	185,3	8,2	16,0	161,1
1999	184,2	8,3	16,1	159,8
2000	184,3	8,3	16,1	159,9
2001	181,3	8,2	16,2	156,9
2002	184,4	8,3	16,2	159,9
2003	186,4	8,4	16,3	161,7
2004	184,6	7,6	16,5	160,5
2005	188,1	7,8	16,8	163,5
2006	184,3	8,0	17,2	159,1
2007	185,8	8,2	18,5	159,1
2008	183,2	8,1	18,5	156,6
2009	177,6	8,2	18,7	150,7
2010	170,9	7,0	19,4	144,4

Podle údajů českého statistického úřadu se tedy v porovnání roku 2009 s rokem 2010 snížila spotřeba 40% lihovin o 1,2 litrů na 7,0 litrů (byla také nižší tuzemská výroba a pěstitelské pálení) při dlouhodobém průměru 8,0 litrů. Dále se snížila spotřeba piva o 6,3 litru na 144,4 litrů (dlouhodobý průměr spotřeby piva je 158 litrů), ale naopak vzrostla spotřeba vína o 0,7 litru na 19,4 litru (dlouhodobý průměr v naší republice je 16,6 litru). Celková spotřeba 100% alkoholu představuje 1,0 % z celkové spotřeby potravin.

Tabulka 2. Spotřeba alkoholických nápojů v litrech na jednoho obyvatele v České republice v letech 2002 – 2010 s přepočtem na hodnoty čistého lihu (dle ČSÚ)

ALKOHOLICKÉ NÁPOJE		2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	Index 2010/2009
ALKOHOLICKÉ NÁPOJE	A	184,4	186,4	184,6	188,1	184,3	185,8	183,2	177,6	170,9	96,3
<i>(a – celkem, b - v hodnotě čistého lihu)</i>	B	10,0	10,2	9,8	10,2	10,2	10,4	10,4	10,4	9,8	94,5
Lihoviny (40%)	A	8,3	8,4	7,6	7,8	8,0	8,2	8,1	8,2	7,0	85,8
	B	3,3	3,4	3,0	3,1	3,2	3,3	3,2	3,3	2,8	85,6
Vino celkem	A	16,2	16,3	16,5	16,8	17,2	18,5	18,5	18,7	19,4	103,8
	B	1,9	1,9	1,9	1,9	2,0	2,1	2,1	2,1	2,2	103,8
vino hroznové	A	13,7	13,9	14,1	14,4	14,8	16,1	16,3	16,5	17,3	105,0
Vino ostatní	A	2,5	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4	2,2	2,2	2,1	96,8
Pivo celkem	A	159,9	161,7	160,5	163,5	159,1	159,1	156,6	150,7	144,4	95,9
	B	4,8	4,9	4,9	5,2	5,0	5,0	5,2	5,0	4,8	96,4

(Český statistický úřad, 2012)

3 CÍLE A ÚKOLY PRÁCE

Cílem bakalářské práce je popsat situaci v konzumaci alkoholu u výkonnostních a vrcholových sportovců se zaměřením na šerm.

3.1 Dílčí cíle

Pro konkretizaci hlavního cíle jsem formuloval tyto dílčí cíle:

1. Zjistit jaké množství alkoholu konzumují šermíři TJ Dukla Olomouc
2. Porovnat množství konzumovaného alkoholu s dostupnými statistickými údaji populačního vzorku ČR.
3. Porovnat množství konzumovaného alkoholu s množstvím prováděné sportovní aktivity.

3.2 Výzkumné otázky

1. Jaké množství alkoholu konzumují sportovci ze zkoumaného oddílu?
2. Porovnat množství konzumovaného alkoholu u zkoumaných sportovců s běžnou populací?
3. Existuje vztah mezi množstvím zkonzumovaného alkoholu a množstvím prováděné sportovní aktivity členů oddílu?

3.3 Organizace výzkumu

Diagnostika sportovců proběhla v březnu 2012. Vlastní šetření se uskutečnilo v rámci tréninku za pomoci dotazníků profesora Losiaka. Šetření proběhlo anonymně a bez časového omezení.

3.4 Diagnostické metody

3.4.1 Metody diagnostiky konzumace alkoholu.

Pro diagnostiku množství konzumace alkoholu byl použit dotazník Losiaka (Čech, 2001), který sleduje množství spotřebovaného alkoholu. V tomto dotazníku je probandy retrospektivně na jednoduché škále zaznamenáváno množství zkonsumovaného alkoholu. Jedná se o přepočtení množství zkonsumovaného alkoholu na jednotlivé sklenice tzv. minulého týdne a sklenice v jednotlivých dnech „průměrného“ týdne. Jedna sklenici odpovídá: standardní sklenice piva (0,5 l) = standardní sklenice vína (2 dcl) = standardní sklenice tvrdého alkoholu (0,4 dcl). Dotazník sleduje také základní postoj k alkoholu a opilosti vyplněním části, která zaznamenává první myšlenku, která napadne probanda při dotazu na alkohol nebo opilost.

3.4.2 Metoda diagnostiky množství prováděné sportovní aktivity

Při diagnostice množství vykonávané sportovní aktivity byla zvolena modifikace výše opsaného dotazníku Losiaka, ve které je množství konzumace alkoholu upravené na zaznamenání množství sportovní aktivity v minulém a následně také v tzv. „průměrném týdnu“. V dotazníku je také zapracována otázka na nejvyšší četnost prováděné sportovní aktivity v létě a v zimě.

3.5 Popis zkoumané populace

K výzkumnému šetření byli vybráni šermíři a šermířky oddílu TJ Dukla Olomouc. Celkový počet probandů je 19. Jedná se o 11 sportovců z mužské kategorie, 4 jsou z juniorské kategorie a poslední 4 jsou ženy, současné reprezentantky České republiky.

3.6 Metody vyhodnocení a interpretace dat

1. Pro získání odpovědi na výzkumnou otázku č. 1 jsou u jednotlivých zkoumaných souborů uvedeny základní popisné charakteristiky (aritmetický průměr, medián, modus, rozptyl, rozložení četnosti - histogram) týkající se množství zkonsumovaného alkoholu.
2. Pro získání odpovědi na výzkumnou otázku č. 2 bude provedeno srovnání s daty ČSÚ.
3. Pro získání odpovědi na výzkumnou otázku č. 3 bude vypočten Spearmanův koeficient pořadové korelace. Ověřovat budeme pouze věcnou významnost dle Chrásky (1993), který uvádí jako prakticky použitelnou závislost minimálně $r = /40/$.

Tabulka 3. Interpretace velikosti korelačního koeficientu dle Chrásky (1993)

Koeficient korelace	Interpretace
1	naprostá (funkční) závislost
1 - 0,9	velmi vysoká závislost
0,89 - 0,7	Vysoká závislost
0,69 - 0,4	Střední závislost
0,39 - 0,2	nízká závislost
0,19 – 0	nepoužitelná závislost

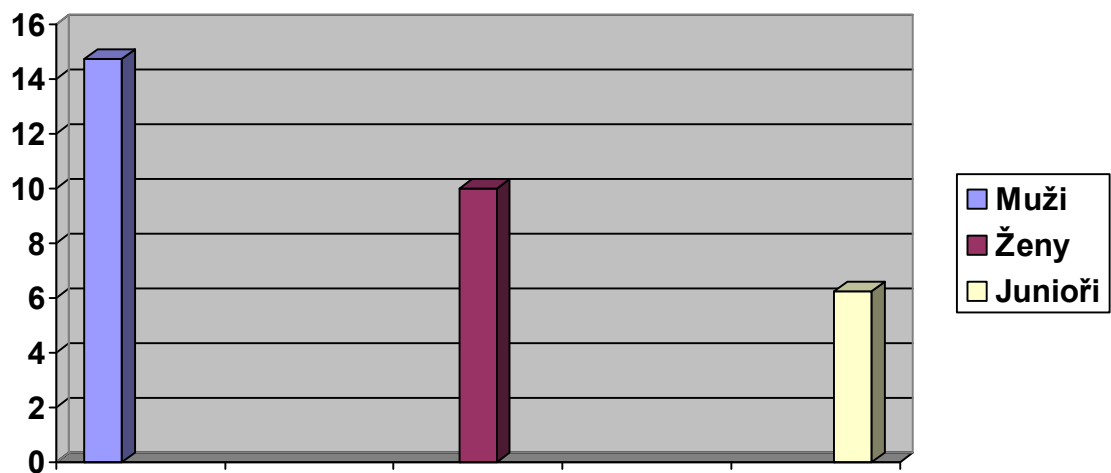
Veškeré výpočty a zpracování dat bylo provedeno v programech MS Excel a Statistica 8.0.

4 VÝSLEDKY A DISKUSE

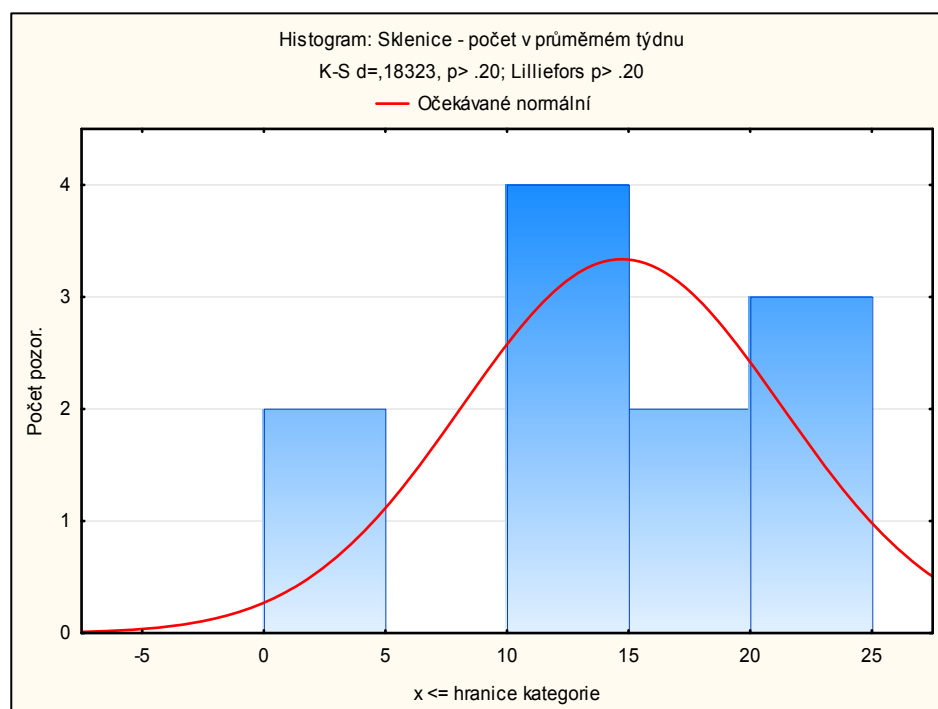
4.1 Množství konzumovaného alkoholu sportovci testovaného oddílu.

Pro získání odpovědi na výzkumnou otázku č.1 uvádím základní popisné charakteristiky souboru (aritmetický průměr, rozptyl, rozložení četnosti – histogram), které se týkají množství zkonsumovaného alkoholu. Tyto popisné charakteristiky jsou uvedeny pro všechny zkoumané kategorie.

Obrázek 1. Počet konzumovaných sklenic alkoholu v průměrném týdnu

Obrázek 2. Histogram četností (počet konzumovaných sklenic alkoholu v průměrném týdnu – muži)

Vysvětlivky:

Svislá osa označuje počet probandů, vodorovná interval počtu konzumovaných sklenic alkoholu za týden.

Červenou křivkou je vyznačeno očekávané normální rozložení četností populace, ze které sledovaná subpopulace pochází.

Popisná statistika - Muži

Proměnná	N platných	Průměr	Medián	Modus	Četnost modu	Minimum	Maximum	Sm.odch.
Sklenice	11	14,72727	15,00000	Vícenás.	2	2,000000	23,00000	6,574054

Vysvětlivky:

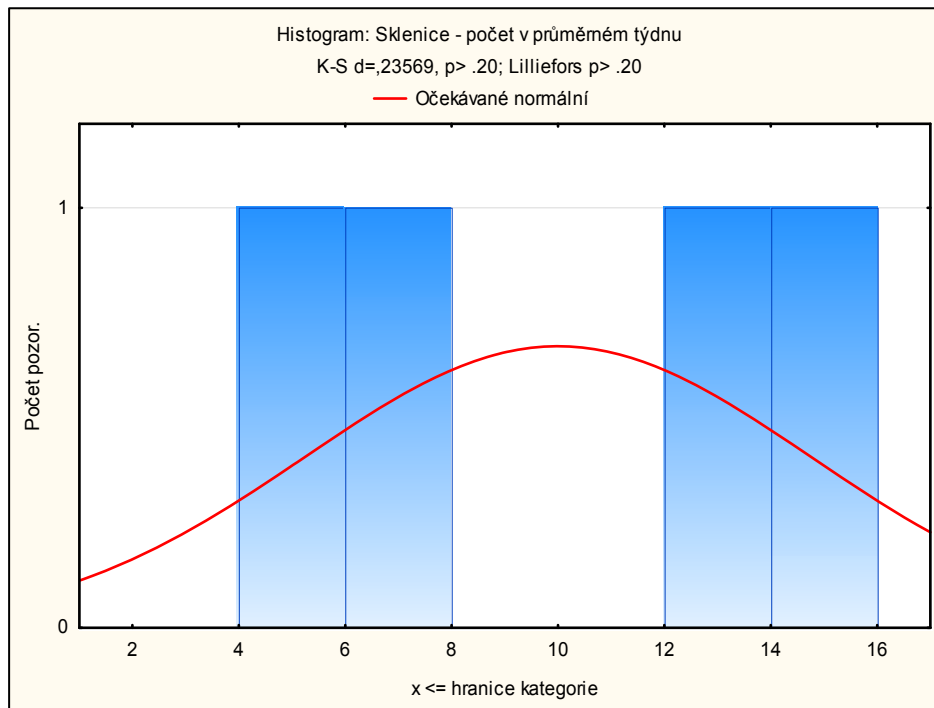
Na základě provedeného výpočtu můžeme konstatovat, že v porovnání jednotlivých kategorií se na uvedené hladině významnosti nepodařilo prokázat statisticky významný rozdíl.

tabulka četností

K-S d=,18323, p> .20; Lilliefors p> .20

Kategorie	Četnost	Kumulativní četnost	Rel.četn. (platných)	Kumul. % (platných)	Rel.četn. Všech	Kumul. % všech
-5,00000<x<=0,000000	0	0	0,00000	0,0000	0,00000	0,0000
0,000000<x<=5,000000	2	2	18,18182	18,1818	18,18182	18,1818
5,000000<x<=10,00000	0	2	0,00000	18,1818	0,00000	18,1818
10,00000<x<=15,00000	4	6	36,36364	54,5455	36,36364	54,5455
15,00000<x<=20,00000	2	8	18,18182	72,7273	18,18182	72,7273
20,00000<x<=25,00000	3	11	27,27273	100,0000	27,27273	100,0000
ChD	0	11	0,00000		0,00000	100,0000

Obrázek 3. Histogram četností (počet konzumovaných sklenic alkoholu v průměrném týdnu – ženy)

Vysvětlivky:

Svislá osa označuje počet probandů, vodorovná interval počtu konzumovaných sklenic alkoholu za týden.

Červenou křivkou je vyznačeno očekávané normální rozložení četností populace, ze které sledovaná subpopulace pochází.

Popisná statistika - Ženy

Proměnná	N platných	Průměr	Medián	Modus	Četnost modu	Minimum	Maximum	Sm.odch.
Sklenice	4	10,00000	10,00000	Vícenás.	1	5,000000	15,00000	4,760952

Vysvětlivky:

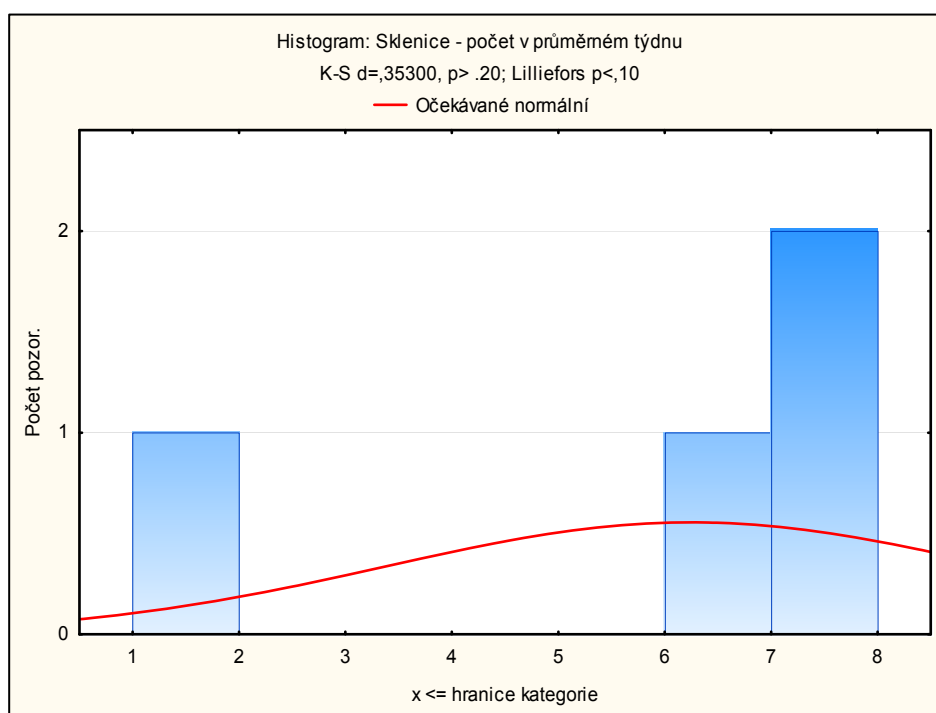
Na základě provedeného výpočtu můžeme konstatovat, že v porovnání jednotlivých kategorií se na uvedené hladině významnosti nepodařilo prokázat statisticky významný rozdíl.

tabulka četností

K-S d=,23569, p> .20; Lilliefors p> .20

Kategorie	Četnost	Kumulativní	Rel.četn.	Kumul. %	Rel.četn.	Kumul. %
2,000000<x<=4,000000	0	0	0,00000	0,0000	0,00000	0,0000
4,000000<x<=6,000000	1	1	25,00000	25,0000	25,00000	25,0000
6,000000<x<=8,000000	1	2	25,00000	50,0000	25,00000	50,0000
8,000000<x<=10,000000	0	2	0,00000	50,0000	0,00000	50,0000
10,000000<x<=12,000000	0	2	0,00000	50,0000	0,00000	50,0000
12,000000<x<=14,000000	1	3	25,00000	75,0000	25,00000	75,0000
14,000000<x<=16,000000	1	4	25,00000	100,0000	25,00000	100,0000
ChD	0	4	0,00000		0,00000	100,0000

Obrázek 4. Histogram četností (počet konzumovaných sklenic alkoholu v průměrném týdnu – junioři)

Vysvětlivky:

Svislá osa označuje počet probandů, vodorovná interval počtu konzumovaných sklenic alkoholu za týden.

Červenou křivkou je vyznačeno očekávané normální rozložení četností populace, ze které sledovaná subpopulace pochází.

Popisná statistika - Junioři

Proměnná	N platných	Průměr	Medián	Modus	Četnost modu	Minimum	Maximum	Sm.odc h.
Sklenice	4	6,250000	7,500000	8,000000	2	2,000000	8,000000	2,872281

Vysvětlivky:

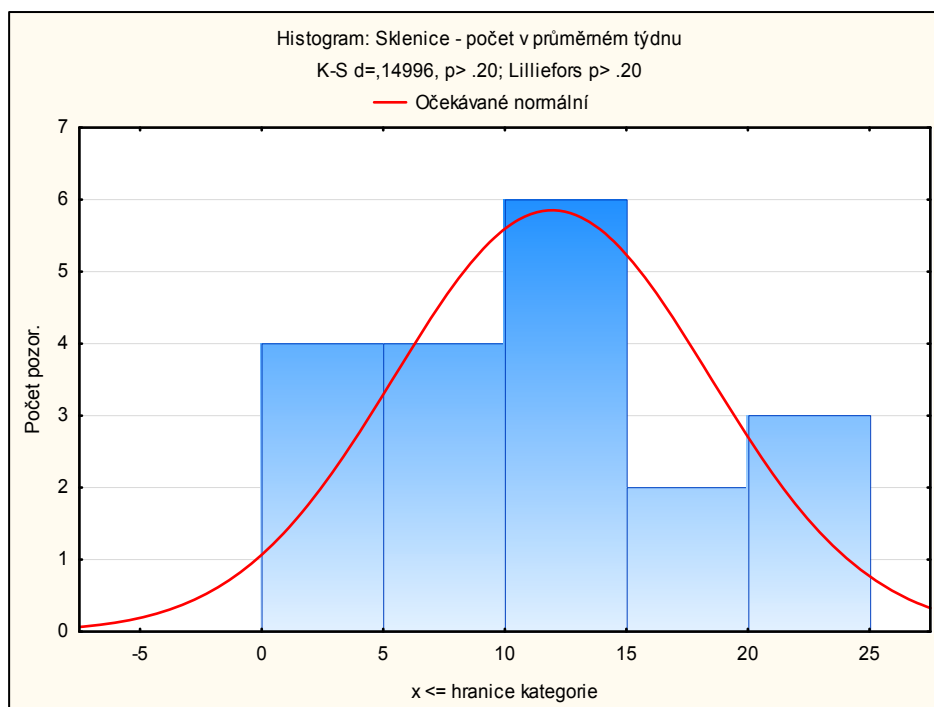
Na základě provedeného výpočtu můžeme konstatovat, že v porovnání jednotlivých kategorií se na uvedené hladině významnosti nepodařilo prokázat statisticky významný rozdíl.

Tabulka četností

K-S d=,35300, p> .20; Lilliefors p<,10

Kategorie	Četnost	Kumulativní	Rel.četn.	Kumul. %	Rel.četn.	Kumul. %
1,000000<x<=2,000000	1	1	25,00000	25,0000	25,00000	25,0000
2,000000<x<=3,000000	0	1	0,00000	25,0000	0,00000	25,0000
3,000000<x<=4,000000	0	1	0,00000	25,0000	0,00000	25,0000
4,000000<x<=5,000000	0	1	0,00000	25,0000	0,00000	25,0000
5,000000<x<=6,000000	0	1	0,00000	25,0000	0,00000	25,0000
6,000000<x<=7,000000	1	2	25,00000	50,0000	25,00000	50,0000
7,000000<x<=8,000000	2	4	50,00000	100,0000	50,00000	100,0000
ChD	0	4	0,00000		0,00000	100,0000

Obrázek 5. Histogram četností (počet konzumovaných sklenic alkoholu v průměrném týdnu – všichni)

Vysvětlivky:

Svislá osa označuje počet probandů, vodorovná interval počtu konzumovaných sklenic alkoholu za týden.

Červenou křivkou je vyznačeno očekávané normální rozložení četností populace, ze které sledovaná subpopulace pochází.

Popisná statistika - Všichni

Proměnná	N platných	Průměr	Medián	Modus	Četnost modu	Minimum	Maximum	Sm.odch.
Sklenice	19	11,94737	13,00000	Vícenás.	2	2,000000	23,00000	6,476227

Vysvětlivky:

Na základě provedeného výpočtu můžeme konstatovat, že v porovnání jednotlivých kategorií se na uvedené hladině významnosti nepodařilo prokázat statisticky významný rozdíl.

tabulka četností

K-S d=,18323, p> .20; Lilliefors p> .20

Kategorie	Četnost	Kumulativní četnost	Rel.četn. (platných)	Kumul. % (platných)	Rel.četn. Všech	Kumul. % všech
-5,00000<x<=0,000000	0	0	0,00000	0,0000	0,00000	0,0000
0,000000<x<=5,000000	2	2	18,18182	18,1818	18,18182	18,1818
5,000000<x<=10,00000	0	2	0,00000	18,1818	0,00000	18,1818
10,00000<x<=15,00000	4	6	36,36364	54,5455	36,36364	54,5455
15,00000<x<=20,00000	2	8	18,18182	72,7273	18,18182	72,7273
20,00000<x<=25,00000	3	11	27,27273	100,0000	27,27273	100,0000
ChD	0	11	0,00000		0,00000	100,0000

4.1.1 Diskuse k dílčímu cíli a výzkumné otázce č.1

U našeho výzkumu jsme došli k hodnotě, kde průměrná týdenní spotřeba byla 11,94 sklenice na osobu. U mužů byla tato hodnota 14,72 sklenic, u žen 10 sklenic a u juniorů 6,25 sklenice. Vycházeli jsme z rovnice, kde jedné sklenici odpovídá standardní sklenice piva (0,5 l) = standardní sklenice vína (0,2 l) = standardní sklenice tvrdého alkoholu (0,5 l).

Přepočítání množství alkoholu:

Pro porovnání údajů u konzumace sportovců a široké populace byl použit přepočítání sklenic alkoholu na gramy čistého alkoholu podle vzorec:

0,8 (hustota etanolu) x obsah sklenice/láhve (ml) x koncentrace alkoholu (% obj.) / 100

Koncentrace alkoholu ve standardizovaných sklenicích

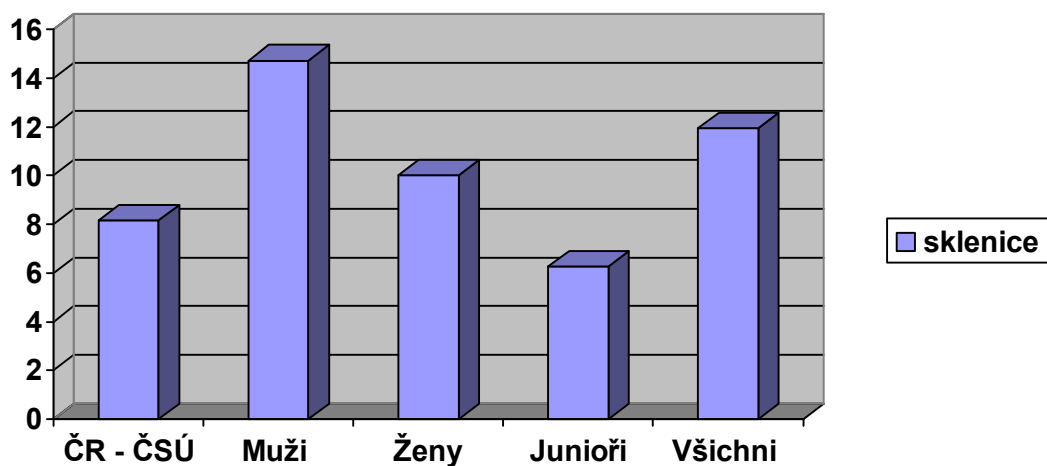
Standardní sklenice piva	0,5 l	Koncentrace alkoholu 5% = 20 g
Standardní sklenice vína	2 dcl	Koncentrace alkoholu 12% = 19,2 g
Standardní sklenice destilátu	0,5 dcl	Koncentrace alkoholu 40% = 16 g
Průměrná sklenice alkoholu		= 18,4 g = 0,023 l čistého alkoholu

Tento přepočítání je nutný z důvodů uvádění statistických údajů ČSÚ v hodnotách gramů nebo litrů čistého alkoholu.

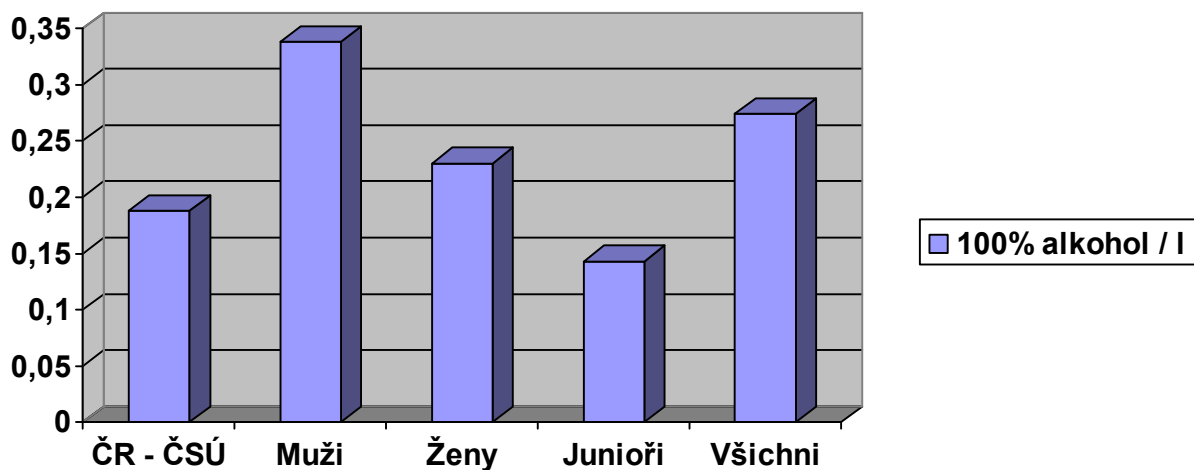
Po převedení počtu sklenic na množství alkoholu na hodnotu spotřebovaného alkoholu za týden získáváme údaj 0,274 l 100% alkoholu na osobu, z toho u mužů je to 0,338 l, u žen 0,23 l a u juniorů 0,143 l.

4.2 Porovnání množství zkonsumovaného alkoholu u testovaných sportovců s běžnou populací

Obrázek 6. graf počtu konzumovaných sklenic alkoholu průměrném týdnu v porovnání s daty ČSÚ

Obrázek 7. graf množství konzumovaného 100% alkoholu v průměrném týdnu v porovnání s daty ČSÚ.

4.2.1 Výsledky k výzkumné otázce č. 2

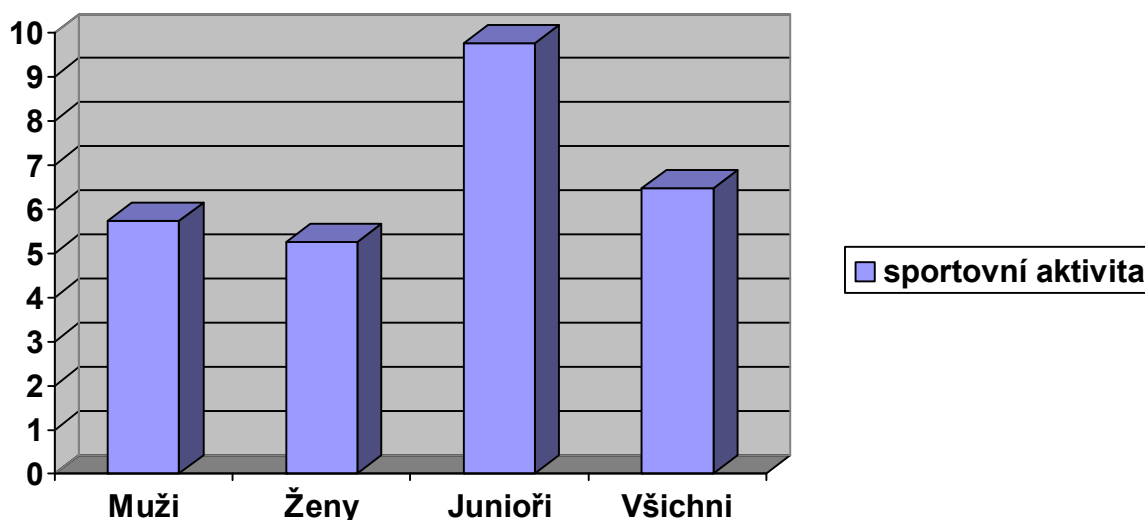
Podle Českého statistického úřadu byla průměrná spotřeba 100% alkoholu v roce 2010 9,8 l na osobu a rok. Za rok 2010 se jedná o celkové množství 170,9 litru, z toho je 144,4 l piva, 19,4 l vína a 7 l destilátu. Při přepočtu na jeden týden jde tedy o údaj 0,188 l 100% alkoholu na osobu. Vzhledem k tomu, že zkoumaná skupina patří mezi bývalé, nebo současné vrcholové sportovce, je to poměrně vysoké číslo. Probandi dosáhli celkově v průměru 145% spotřeby alkoholu v ČR. Je ovšem nutné brát v úvahu odlišnou metodiku získávání dat. Data ČSÚ jsou získávána z reprezentativních výběrů a jedná se o přepočet na celou populaci, což podhodnocuje konečný výsledek.

Tabulka 4. Porovnání spotřeby 100% alkoholu v litrech na jednoho obyvatele v České republice v roce 2010 a se zkoumaným vzorkem.

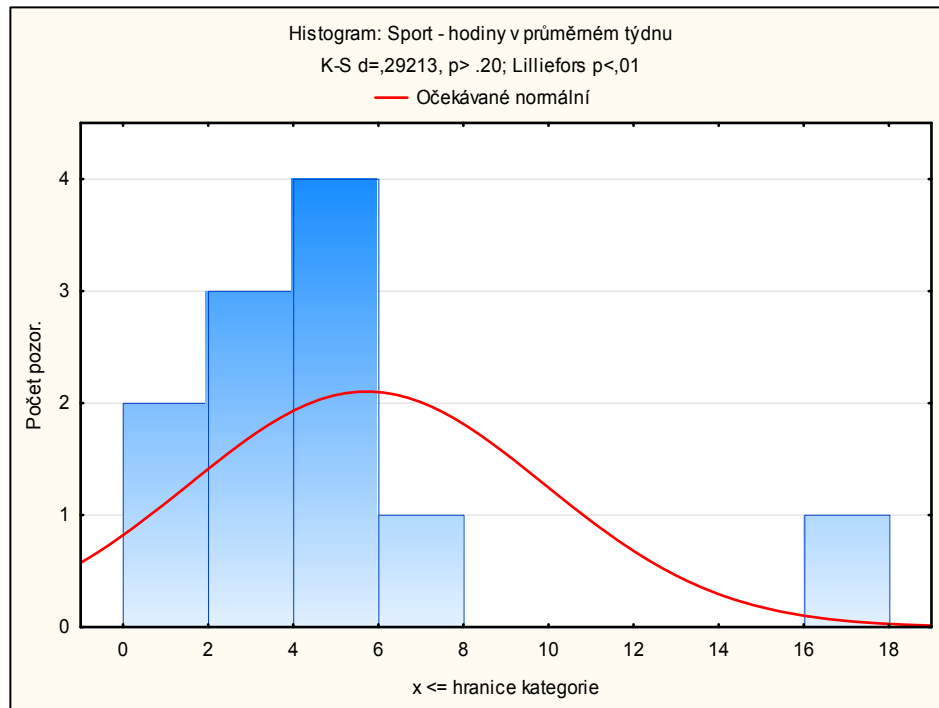
Alkoholické nápoje	ČSÚ	Muži	Ženy	Junioři	Všichni
Hodnota čistého lihu	9,8	17,61	11,96	7,47	14,28

4.3 Existuje vztah mezi množstvím konzumovaného alkoholu a objemem prováděné sportovní aktivity

Obrázek 8. Počet hodin sportovní aktivity v průměrném týdnu

Obrázek 6. Histogram četností (průměrný počet hodin pohybové aktivity v průměrném týdnu – muži)

Vysvětlivky:

Svislá osa označuje počet probandů, vodorovná interval počet hodin sportovní aktivity za týden.

Červenou křivkou je vyznačeno očekávané normální rozložení četností populace, ze které sledovaná subpopulace pochází.

Popisná statistika - Muži

Proměnná	N platných	Průměr	Medián	Modus	Četnost modu	Minimum	Maximum	Sm.odch.
Sport	11	5,727273	5,000000	6,000000	3	2,000000	17,00000	4,173510

Vysvětlivky:

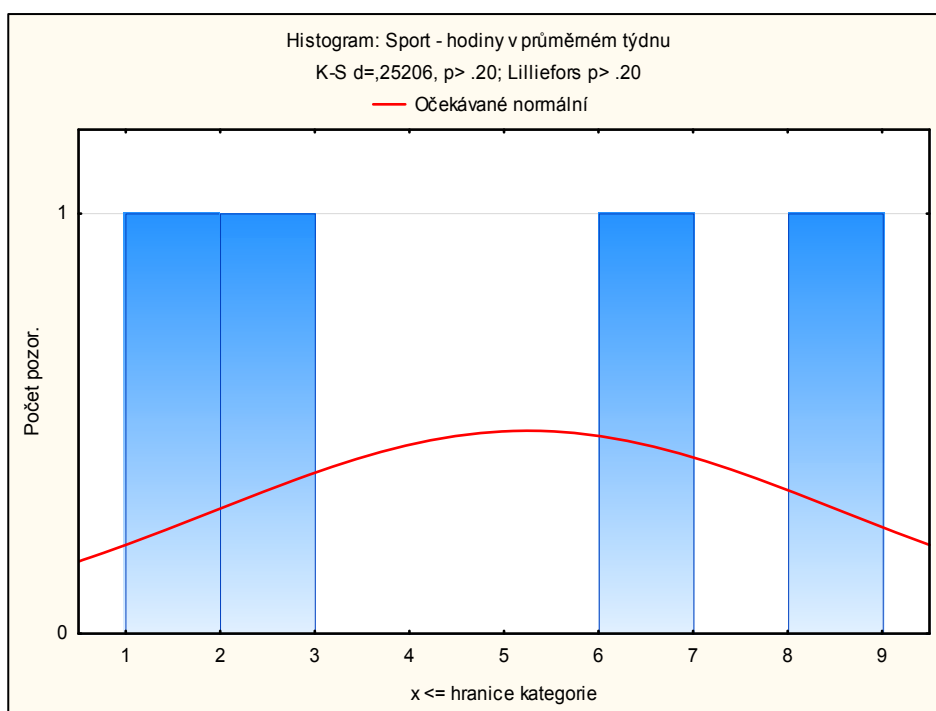
Na základě provedeného výpočtu můžeme konstatovat, že v porovnání jednotlivých kategorií se na uvedené hladině významnosti nepodařilo prokázat statisticky významný rozdíl.

tabulka četností

K-S d=,29213, p> .20; Lilliefors p<,01

Kategorie	Četnost	Kumulativní	Rel.četn.	Kumul. %	Rel.četn.	Kumul. %
0,000000<x<=2,000000	2	2	18,18182	18,1818	18,18182	18,1818
2,000000<x<=4,000000	3	5	27,27273	45,4545	27,27273	45,4545
4,000000<x<=6,000000	4	9	36,36364	81,8182	36,36364	81,8182
6,000000<x<=8,000000	1	10	9,09091	90,9091	9,09091	90,9091
8,000000<x<=10,00000	0	10	0,00000	90,9091	0,00000	90,9091
10,00000<x<=12,00000	0	10	0,00000	90,9091	0,00000	90,9091
12,00000<x<=14,00000	0	10	0,00000	90,9091	0,00000	90,9091
14,00000<x<=16,00000	0	10	0,00000	90,9091	0,00000	90,9091
16,00000<x<=18,00000	1	11	9,09091	100,0000	9,09091	100,0000
ChD	0	11	0,00000		0,00000	100,0000

Obrázek 7. Histogram četností (průměrný počet hodin pohybové aktivity v průměrném týdnu – ženy)

Vysvětlivky:

Svislá osa označuje počet probandů, vodorovná interval počet hodin sportovní aktivity za týden.

Červenou křivkou je vyznačeno očekávané normální rozložení četností populace, ze které sledovaná subpopulace pochází.

Popisná statistika - Ženy

Proměnná	N platných	Průměr	Medián	Modus	Četnost modu	Minimum	Maximum	Sm.odch.
Sport	4	5,250000	5,000000	Vícenás.	1	2,000000	9,000000	3,304038

Vysvětlivky:

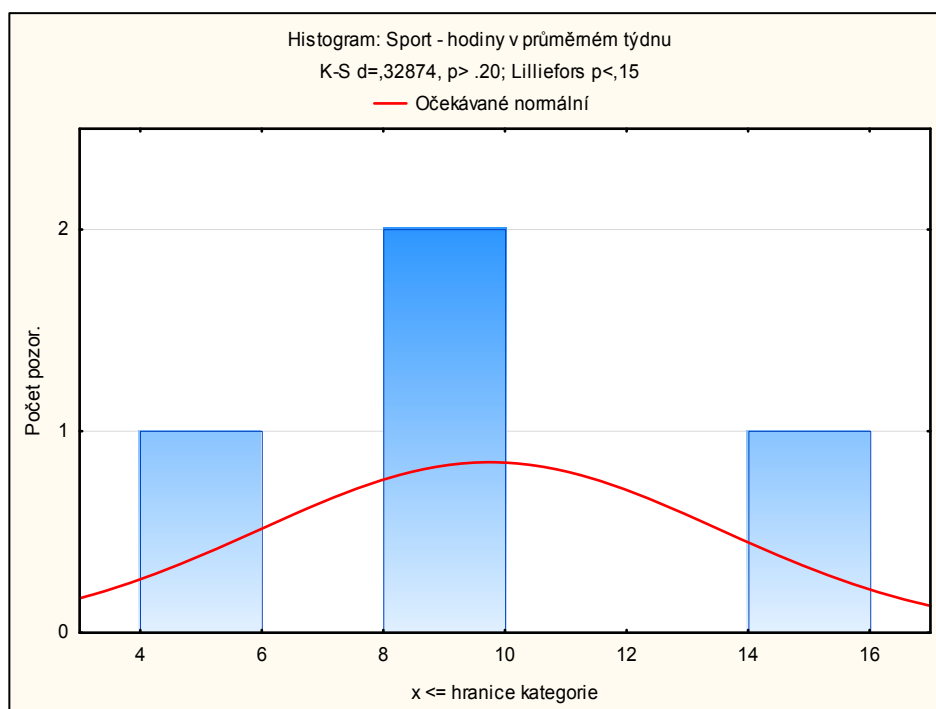
Na základě provedeného výpočtu můžeme konstatovat, že v porovnání jednotlivých kategorií se na uvedené hladině významnosti nepodařilo prokázat statisticky významný rozdíl.

tabulka četností

K-S d=,25206, p> .20; Lilliefors p> .20

Kategorie	Četnost	Kumulativní	Rel.četn.	Kumul. %	Rel.četn.	Kumul. %
				(platných)		
1,000000<x<=2,000000	1	1	25,00000	25,0000	25,00000	25,0000
2,000000<x<=3,000000	1	2	25,00000	50,0000	25,00000	50,0000
3,000000<x<=4,000000	0	2	0,00000	50,0000	0,00000	50,0000
4,000000<x<=5,000000	0	2	0,00000	50,0000	0,00000	50,0000
5,000000<x<=6,000000	0	2	0,00000	50,0000	0,00000	50,0000
6,000000<x<=7,000000	1	3	25,00000	75,0000	25,00000	75,0000
7,000000<x<=8,000000	0	3	0,00000	75,0000	0,00000	75,0000
8,000000<x<=9,000000	1	4	25,00000	100,0000	25,00000	100,0000
ChD	0	4	0,00000		0,00000	100,0000

Obrázek 8. Histogram četností (průměrný počet hodin pohybové aktivity v průměrném týdnu – junioři)

Vysvětlivky:

Všislá osa označuje počet probandů, vodorovná interval počet hodin sportovní aktivity za týden.

Červenou křivkou je vyznačeno očekávané normální rozložení četností populace, ze které sledovaná subpopulace pochází.

Popisná statistika - Junioři

Proměnná	N platných	Průměr	Medián	Modus	Četnost modu	Minimum	Maximum	Sm.odch.
Sport	4	9,750000	9,000000	9,000000	2	6,000000	15,00000	3,774917

Vysvětlivky:

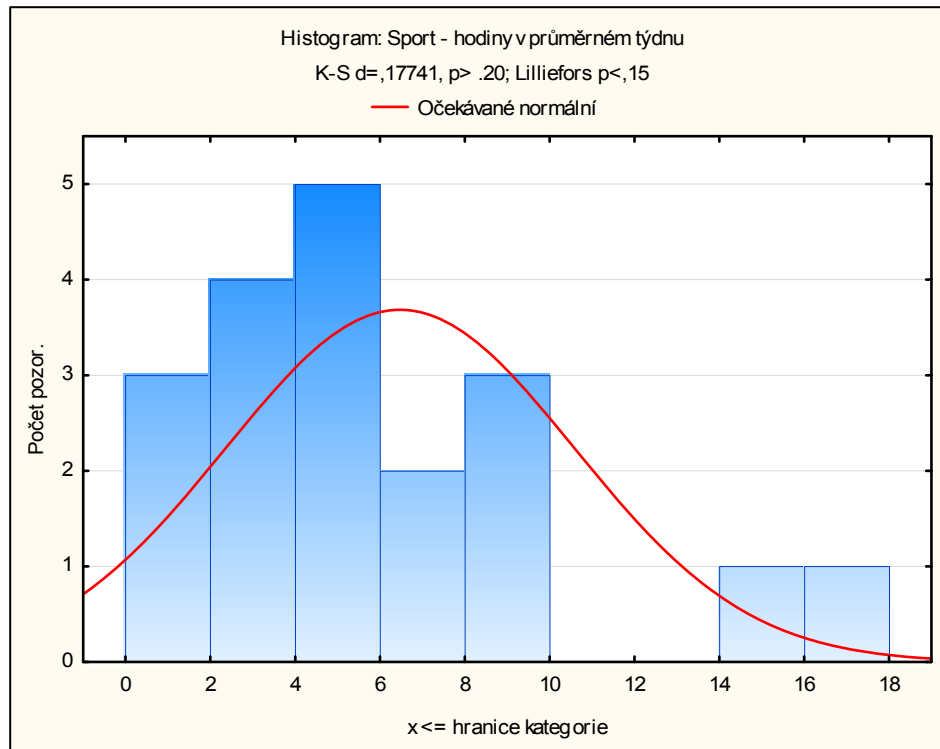
Na základě provedeného výpočtu můžeme konstatovat, že v porovnání jednotlivých kategorií se na uvedené hladině významnosti nepodařilo prokázat statisticky významný rozdíl.

tabulka četností

K-S d=,32874, p> .20; Lilliefors p<,15

Kategorie	Četnost	Kumulativní	Rel.četn.	Kumul. %	Rel.četn.	Kumul. %
				(platných)		
4,000000<x<=6,000000	1	1	25,00000	25,0000	25,00000	25,0000
6,000000<x<=8,000000	0	1	0,00000	25,0000	0,00000	25,0000
8,000000<x<=10,00000	2	3	50,00000	75,0000	50,00000	75,0000
10,00000<x<=12,00000	0	3	0,00000	75,0000	0,00000	75,0000
12,00000<x<=14,00000	0	3	0,00000	75,0000	0,00000	75,0000
14,00000<x<=16,00000	1	4	25,00000	100,0000	25,00000	100,0000
ChD	0	4	0,00000		0,00000	100,0000

Obrázek 9. Histogram četností (průměrný počet hodin pohybové aktivity v průměrném týdnu – všichni)

Vysvětlivky:

Svislá osa označuje počet probandů, vodorovná interval počet hodin sportovní aktivity za týden.

Červenou křivkou je vyznačeno očekávané normální rozložení četností populace, ze které sledovaná subpopulace pochází.

Popisná statistika - Všichni

Proměnná	N platných	Průměr	Medián	Modus	Četnost modu	Minimum	Maximum	Sm.odch.
Sport	19	6,473684	6,000000	6,000000	4	2,000000	17,00000	4,114587

tabulka četností

K-S d=,17741, p> .20; Lilliefors p<,15

Kategorie	Četnost	Kumulativní	Rel.četn.	Kumul. %	Rel.četn.	Kumul. %
0,000000<x<=2,000000	3	3	15,78947	15,7895	15,78947	15,7895
2,000000<x<=4,000000	4	7	21,05263	36,8421	21,05263	36,8421
4,000000<x<=6,000000	5	12	26,31579	63,1579	26,31579	63,1579
6,000000<x<=8,000000	2	14	10,52632	73,6842	10,52632	73,6842
8,000000<x<=10,00000	3	17	15,78947	89,4737	15,78947	89,4737
10,00000<x<=12,00000	0	17	0,00000	89,4737	0,00000	89,4737
12,00000<x<=14,00000	0	17	0,00000	89,4737	0,00000	89,4737
14,00000<x<=16,00000	1	18	5,26316	94,7368	5,26316	94,7368
16,00000<x<=18,00000	1	19	5,26316	100,0000	5,26316	100,0000
ChD	0	19	0,00000		0,00000	100,0000

Cílem výzkumné otázky bylo posouzení závislosti mezi množstvím zkonsumovaného alkoholu a množstvím pohybové aktivity u testovaných sportovců. Pro ověření korelační závislosti byl použit Spearmanův koeficient (porušená normalita rozložení četnosti u sledovaného souboru).

Tabulka 5. Spearmanovy korelace

Spearmanovy korelace (všichni v Data)			
ChD vynechány párově			
Označ. korelace jsou významné na hl. p <,05000			
Dvojice proměnných	Počet plat.	Spearman R	t(N-2) p-hodn.
Sklenice & Sport	19	0,071461	0,295398 0,771267

4.3.1 Diskuse k dílčímu cíli a výzkumné otázce č. 3

Z našeho šetření jsme došli k závěru, že není přímý vztah mezi spotřebou alkoholu a objemem prováděné sportovní aktivity u testovaných sportovců. Vztah mezi množstvím sportovní aktivity a množstvím konzumovaného alkoholu vykázal nízkou závislost. Hodnoty korelace se mohou pohybovat v rozmezí absolutních hodnot 0 až 1. Čím je výsledná korelace bližší nule, tím je nižší vzájemná závislost. Korelačnímu koeficientu této nízké závislosti odpovídá hodnota $r = 0,07$.

K otázce času věnovaného sportovní aktivitě výzkum ukázal, že muži sportují v průměru 5,72 hodin, ženy 5,25 hodin a junioři 9,75 hodin. V průměru tedy členové TJ Dukla Olomouc sportují 6,47 hodin týdně.

Vyšší počet hodin u juniorů je způsoben faktem, že tito sportovci mají v množství hodin pohybové aktivity započítány i hodiny tělesné výchovy a mají také více možností zařadit sport do svého denního programu než ostatní kategorie.

5 ZÁVĚRY

Spotřeba alkoholu v České republice od roku 2007 každoročně mírně klesá. Rozdíl ve spotřebě mezi roky 2007 a 2010 je 14,9 l alkoholického nápoje na jednoho obyvatele České republiky. Současný trend tedy koresponduje s vývojem konzumace alkoholu ve vyspělých zemích, kde také dochází ke snížení či minimálně ke stagnaci konzumace alkoholických nápojů. Stále však patříme mezi vyspělými státy Evropy k těm s největší průměrnou spotřebou alkoholu na jednoho obyvatele. Alkohol je stále nejrozšířenější legální drogou a jeho konzumace je běžnou součástí každodenního života.

Výzkum v této práci nám ukázal situaci v konzumaci a spotřebě alkoholu a množství prováděné sportovní aktivity u šermířů TJ Dukla Olomouc.

Odpovědi na výzkumné otázky:

1. Množství konzumovaného alkoholu u testované skupiny sportovců v průměrném týdnu je 11,94 sklenic.
2. Průměrná spotřeba alkoholu v České republice je 8,17 sklenic, u testované skupiny je v průměru 11,94 sklenic, z toho u mužů je to 14,72 sklenic, u žen 10 sklenic a u juniorů 6,25 sklenic. V porovnání s celorepublikovým průměrem je tedy vyšší, pouze u juniorů je konzumace pod tímto průměrem.
3. Nepodařilo se prokázat závislost mezi množstvím sportovní aktivity a množstvím konzumovaného alkoholu. U testované skupiny není tedy přímý vztah mezi spotřebou alkoholických nápojů a množstvím prováděné sportovní aktivity.

6 SOUHRN

Alkohol je nejrozšířenější povolenou drogou a jeho konzumace nás provází v každodenním životě. Tato legální droga provází člověka již od nepaměti a jsou tedy dlouho známy dopady na zdraví člověka i na sociální prostředí. Je tedy zajímavé, že vzhledem k množství dostupných negativních informací nedochází k razantnějšímu snížení spotřeby alkoholu. Alkohol se stal běžnou součástí života a jen málokdo si připouští jeho negativní účinky.

Cílem této práce bylo zmapovat situaci u skupiny šermířů TJ Dukla Olomouc. Jednalo se o zjištění stavu v konzumaci alkoholu a jeho porovnání s celorepublikovým průměrem a dále zjištění závislosti konzumovaného alkoholu na sportovní aktivitě. Tento cíl se podařilo splnit. Výzkum, který byl prováděn pomocí dotazníkového šetření v zimě roku 2012, nám umožnil proniknout do sledované oblasti

Na základě závěrů této práce můžeme konstatovat, že konzumace alkoholu u vybrané skupiny sportovců je v porovnání s celostátním průměrem vyšší. Spotřeba alkoholu je nejvyšší u mužů, pak u žen a nejméně alkoholu konzumují junioři, ti jsou jako jediní z testované skupiny pod celorepublikovým průměrem. Závislost množství alkoholu na množství prováděné sportovní aktivity se ukázala jako nízká.

SUMMARY

Alcohol is the most prevalent legal drug and its consumption accompanies us in our everyday life. This drug accompanies mankind since time immemorial and its impact on human health and man's social environment has been known for a long time. It is interesting that the amount of negative information available does not significantly reduce alcohol consumption. Alcohol has become a normal part of life, and few admit its negative effects.

The aim of this study was to map the situation in a group of fencers of TJ Dukla Olomouc. It was about finding the status of alcohol consumption, comparing this with the national average, as well as determining whether there is a correlation between the amount of alcohol consumed and sport activities. This objective was met. Research that was conducted through a survey in winter of 2012 allowed us to acquire the necessary information in the monitored area.

Based on the findings of this study we can conclude that alcohol consumption among this selected group of athletes is higher in comparison with the national average. Alcohol consumption is the highest among men; women and juniors consume the least amount of alcohol - this group tested below the national average. The study shows that the amount of alcohol consumed is not dependant on the amount of sporting activities.

7 REFERENČNÍ SEZNAM

- Buchar, E., Doubrava, J., & Liphay, M. (1973). *Organická chemie pro pedagogické fakulty*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství.
- Csémy, L., Bejčková, P., Sadílek, P., & Sovinová, H. (2006). *Evropská školní studie o alkoholu a jiných drogách (ESPAD)*. Výsledky průzkumu v České republice v roce 2003. Praha: Úřad vlády České republiky.
- Faltýnek, M. (2009). *Historie sportovního šermu v Olomouci*. Diplomová práce, Univerzita Palackého, Fakulta tělesné kultury, Olomouc.
- Frömel, K. (2002). *Kompendium psaní a publikování v kinantropologii*. Olomouc: Univerzita Palackého.
- Hartl, P., & Hartlová, H. (2000). *Psychologický slovník*. Praha: Portál, s.r.o.
- Heler, J., & Pecinovská, O. (1996). *Závislost známá neznámá*. Praha: Grada Publishing.
- Chrásková, M. (2000). *Základní výzkum v pedagogice*. Olomouc: Univerzita Palackého.
- Kvapilík, J., & Svobodová, V. (1985). *Člověk a alkohol*. Praha: Avicenum.
- Nekola, J. (2000). *Doping a sport*. Praha: Olympia.
- Nešpor, K. (1999). *Jak překonat problémy s alkoholem*. Praha: Sportpropag.
- Nešpor, K., & Csémy, L. (1996). *Léčba a prevence závislostí. Příručka pro praxi*. Praha: Psychiatrické centrum.
- Nešpor, K., & Provazníková, H. (1999). *Slovník prevence problémů působených návykovými látkami*. Praha: Státní zdravotní ústav.
- Presl, J. (1994). *Drogová závislost. Může být ohroženo i vaše dítě?* Praha: Maxdorf.
- Řehan, V. (1994). *Závislost na alkoholu a jiných drogách – psychologický přístup*. Olomouc: Univerzita Palackého.
- Skála, J. (1987). *Závislost na alkoholu a jiných drogách*. Praha: Avicenum.
- Skála, J. (1988). *...až na dno!? Fakta o alkoholu a jiných návykových látkách (Zneužívání a závislost)*. Praha: Avicenum.

Stiburek, M. (1999). *Primární prevence zneužívání drog* [Studijní skripta k distančnímu vzdělávání protidrogových koordinátorů okresních, magistrálních a statutárních měst České republiky]. Praha: Pragouniversa.

Vincenc, J. (2000). *Stručná historie šermu*. Praha: Elka Press.

Zábranský, T. (2003). *Drogová epidemiologie*. Olomouc: Univerzita Palackého.

Zvolský, P. et al. (2001). *Speciální psychiatrie*. Praha: Karolinum.

(<http://www.czechfencing.com/download/Pravidla-M%202011-12.pdf>)

(http://www.zachranny-kruh.cz/rizikove_chovani/definice_a_rozdeleni_drog.html)

[http://www.czso.cz/csu/csu.nsf/1e01747a199f30f4c1256bd50038ab23/4100f5e146962c05c12579d8003ba05f/\\$FILE/cpotr041012analyza.pdf](http://www.czso.cz/csu/csu.nsf/1e01747a199f30f4c1256bd50038ab23/4100f5e146962c05c12579d8003ba05f/$FILE/cpotr041012analyza.pdf)

[http://www.czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/t/53004FB2E1/\\$File/30041102.xls](http://www.czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/t/53004FB2E1/$File/30041102.xls)

8 PŘÍLOHY

Seznam příloh:

1. Dotazník zjišťující počet sklenic alkoholu v průměrném týdnu.
2. Dotazník zjišťující počet hodin pohybové aktivity a v průměrném týdnu.

Příloha 1. Dotazník, zjišťující počet sklenic alkoholu v průměrném týdnu

Jsem MUŽ / ŽENA

Věk:.....

Kolik sklenic alkoholu jste vypili v průběhu minulého týdne?

Standardní sklenice piva (0,5 l) = standardní sklenice vína (2 dcl) = standardní sklenice tvrdého alkoholu (0,4 dcl)

Doporučujeme začít s počítáním sklenic zpětně od včerejšího dne, tedy např. pokud je dnes čtvrtek, začněte při vyplňování středou, pak úterý, pondělí....

neděle	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	více, tak.....sklenic
sobota	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	více, tak.....sklenic
pátek	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	více, tak.....sklenic
čtvrtek	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	více, tak.....sklenic
středa	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	více, tak.....sklenic
úterý	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	více, tak.....sklenic
pondělí	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	více, tak.....sklenic

Kolik sklenic alkoholu vypijete obvykle v „průměrném týdnu“?

neděle	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	více, tak.....sklenic
sobota	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	více, tak.....sklenic
pátek	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	více, tak.....sklenic
čtvrtek	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	více, tak.....sklenic
středa	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	více, tak.....sklenic
úterý	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	více, tak.....sklenic
pondělí	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	více, tak.....sklenic

Doplňte, prosím, první asociaci (myšlenku), která vás napadne:

Alkohol

je.....

Opilost

je.....

Příloha 2. Dotazník zjišťující počet hodin sportovní aktivity v průměrném týdnu

Kolik hodin jste „sportovali“ v průběhu minulého týdne?

Doporučujeme začít s počítáním hodin sportovní aktivity zpětně od včerejšího dne, tedy např. pokud je dnes čtvrtek, začněte při vyplňování středou, pak úterý, pondělí....

neděle	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	více, tak.....hodin
sobota	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	více, tak.....hodin
pátek	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	více, tak.....hodin
čtvrtek	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	více, tak.....hodin
středa	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	více, tak.....hodin
úterý	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	více, tak.....hodin
pondělí	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	více, tak.....hodin

Kolik hodin „sportujete“ obvykle v „průměrném týdnu“?

neděle	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	více, tak.....hodin
sobota	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	více, tak.....hodin
pátek	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	více, tak.....hodin
čtvrtek	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	více, tak.....hodin
středa	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	více, tak.....hodin
úterý	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	více, tak.....hodin
pondělí	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	více, tak.....hodin

Jakou pohybovou aktivitu nejčastěji provádíte v zimě.....

.....

Jakou pohybovou aktivitu nejčastěji provádíte v létě.....

.....